

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 v. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm. po 10 v. in osmrtice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm. po 30 v. in oglasi v tekstu lista do pet v. vrst K 20. — vsaka nadaljna vrsta K 2. — Mali oglasi po 6 v. beseda, najmanj po 80 v. Oglase sprejema Iseratni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Uprava in Iseratni oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška št. 20. Poštahranilnični račun št. 841 552. — Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA. AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 27. (Kor.) Uradno se razglasi: Na frontah so napadalne čete v dolini Conosi in v Valarski prizadevale sovražniku krvave izgube.

V Albaniji so odbile naše čete pri Ardenici sedem sovražnih protisunkov in si priborile pri Kalinju prehod čez reko Semien. V ozemlju severno Berata se nadaljuje bojno delovanje.

Nacionalni generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 27. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Bojno delovanje je zvečer ozivel na več krajih in je bilo tokom noči zlasti na obeh straneh Scarpe v zvezi z brezuspešnimi sunki angleške pehote stopnjevano. — Armada nemškega cesarjeviča: Na bojni fronti med Solssonsom in Reimsom je večeraj bojno delovanje zopet znatno ponehalo. V Sampanji so bili delni napadi Francozov na obeh straneh Perthesa odbili. — Armada vojvode Albrehta: Uspešni polzvedovalni sunki v Vogezi in v Sundgau.

Prvi generalni kvartirmeister pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 25. (Kor.) Obolestransko topovsko delovanje je bilo na več točkah fronte od časa do časa živahnije.

SOVRAZNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

26. julija. — Ob gorski fronti obolestransko močno polzvedovalno delovanje. Na Col Guochu smo odbili številne napadnike in uplenili en 105 mm top kljub živahnemu odporu sovražnika. Nekaj francoski oddelki so privedel z nekega sunka pri Zocchi 13 ujetnikov. Pri Avi smo sestrelili eno letalo. — Albanija: 24. t. m. so napadle sovražne kolone dvakrat v veliko srtostjo naše postojanke pri Ardenici severno doline Semienja, a so bile vedno odbite in so imele težke izgube. Istega dne se nekaj drugi koloni posrečilo, da je pri Kuel prekorčala Semien, a je bila zjutraj 25. t. m. z energičnim protinapadom pograna zopet čez reko.

DOGODKI NA MORJU.

DUNAJ, 26. (Kor.) Uradno se poroča: V noči od 24. na 25. t. m. so naša pomorska letala napadla z bombami angleške zrakoplovne naprave ob jezeru Alimini piccolo pri Otrantu. Letalske lope so zgorale. Požar se je videl do naše obale. Letalske naprave, iz katerih so bili izvršeni ponovni napadi na Drač in kotorski zaliv, je smatrali večidel uničene. Naša letala so se vrnila neškodovana.

BERLIN, 27. (Kor.) V vodovju krog Anglije je bilo uničenih 18.000 ton.

LONDON, 27. (Kor.) Uradno se poroča: Pomorska križarka „Marnora“ (10.509 t.) je bila dne 23. t. m. torpedirana in potopljena od nekega nemškega podvodnika. Pogreša se 10 mož posade.

LONDON, 26. (Kor.) Uradno se poroča: Nekaj angleških rušilec se je dne 24. t. m. ponesrečil in potopil. Pogreša se 13 mož posade.

RIM, 26. (Kor.) V razpravi glede potopitve oklopne križarke „Benedetto Brin“ je predlagal vojaški pravnik po zaslišanju pri oprostitev Marija Azonija radi pomanjkanja dokazov in smirno kazni za Jurija Carpija, Ahila Moschila in Viljema Bartolinia.

Admiral Holtzendorf in podvodniška vojska.

BERLIN, 27. (Kor.) Berlinski zastopnik „Kölnische Zeitung“ je imel razgovor z načelnikom admiralnega štaba pl. Holtzendorffom, tekoma katerega je najprej vprašal, ali je pripravljen zavzeti stališče napram trditvam angleških državnikov in admirala Jellicola, da je podvodniška vojska ponesrečena in da ne pomeni nobene nevarnosti več za Anglijo, ker entente sproti nadomestila vse izgube, oziroma uniči več podvodnikov, kakor jih je moglo zgraditi. Admiral je odgovoril med drugim: Vase ravnanje navedene trditve so neprimerne in se bodo tudi izkazale kot neresnične. Dejstvo je, da je v preskrbovanju nasprotnikov vsled polastične nevarnosti dal nastopilo začasno zboljšanje. Nasprotniki prizadevajo vrednostno izguba na ladjah in blagu presega, kakor se cenil, 50 milijard kron. Angleška ladijska prostornina je padla na stanje l. 1900. Čim dalje bo trajala vojna, tem hujše bo padalo gospodarsko vodstvo Angležev in prilajalo na druge, predvsem na Združene države in Japonsko. Razmerje zgrajenih novih ladij entente napram potopitvam je moglo sestaviti na podlagi števil. Od januarja do junija so povprečno po ameriških in angleških podatkih zgradili: Anglija 127.208 ton, Združene države

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

— To je vse kaj drugega. — Je odgovoril baron. — Tako ste zopet pametni, in to me veseli. Izborjen človek ste, marsikateri hip pa človek v resnici ne ve, kako naj bi se vas lotil, da bi kaj pametnega dosegel od vas. Posreči pa imam tudi kmalu zopet poboljšanje, v ostale pa imam tudi neke vzroke, ki učinkujejo na vas naravnost neodvrijljivo. Torej mi ustrezate?

— Za kaj pa gre?

— O, stvar je čisto brezpomembna. Ali poznate starega vojvodo de Latour du Pic?

— Da.

— Ali zahajate v njegovo hišo?

— Da.

— Ali morete koga uvesti pri njem?

— Ne.

— Zakaj ne?

— Moj slabi glas lahkoživo in pridaniča mi je

112.986 ton, torej skupno mesečno 240.194 ton. Ako se pristije še 59.000 ton novih gradenj drugih dežel entente, izhaja iz tega povprečno število mesečne zgradbe. Mi smo potopili mesečno od januarja do včerajšnja januarja 1918 okoli 630.000 ton, torej za 330.000 ton več, kakor jih je bilo zgrajenih za entento. Glede zapore Ostenda in Zeebrugga je izjavil admiral Holtzendorf med drugim: Sicer hrbro izvedeni zaporni polzskusi so se izjalovili. Izšlo je za promet odprti. Kratkotrajno, podvodniška nevarnost za naše nasprotnike ni odstranjena.

Splošna ententna ofenziva?

CURIH, 27. (Izv.) „Corriere della Sera“ namiguje, da v kratkem posežejo v boje v Albaniji tudi francoske čete, in pripominja, da mora ententa, ako hoče, da se vojna konča še to leto, odločno nastopiti istočasno v Albaniji, Macedoniji in na Francoskem.

Ententna ofenziva v Macedoniji?

BEROLIN, 27. (Izv.) „Lokalanzeiger“ poroča, da se na macedonski fronti na obeh straneh Bitolja, kažejo gibanja, po katerih so da sklepajo, da je računati z ententno ofenzivo na vseh straneh balkanske fronte.

Francozi in nemška ofenziva.

CURIH, 27. (Izv.) „Corriere della Sera“ poroča, da je francoski generalni štab natančno vedel že naprej, da se nemška ofenziva prične določenega dne 10 minut popolnoči.

IZ UKRAJINE.

Izpremembe v kabinetu.

KJEV, 25. (Kor.) Kakor se zatrjuje v političnih krogih, bodo izvršene v ukrajinskem kabinetu izpremembe. Lysohub bo sicer ostal še vnajprej ministrski predsednik, toda notranje ministrstvo preide v druge roke.

Železničarska stavka.

KJEV, 25. (Kor.) V železničarski stavki se je položaj izboljšal. Na glavnih črtah vozila vsak dan po dva vlaka, po drugih črtah pa po en vlak za namene nemške vojaške. Železničarji so se pričeli vračati domov. Vzhodno Dnepra se stavka sploh ni mogla razširiti.

Naraščanje monarhične misli v Rusiji.

BEROLIN, 27. (Izv.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, ki je v ožjih stikih z nemškim zunanjim uradom, piše, da v Rusiji čim dalje tem bolj pada moč in vpliv boljševiške vlade, da pa nasprotno v isti meri raste moč monarhične misli, ki označena velikega kneza Mihajla Aleksandroviča za bodočega cara Rusije. Vsi meščanski krogi zro z velikim pričakovanjem v patrijarha Tihona, predstavitelja pravoslavne cerkve.

MINISTRSKI SVET.

DUNAJ, 27. (Izv.) Danes zvečer ob 6 se je vršil prvi ministrski svet pod predsedstvom novega ministrskega predsednika barona Hussareka.

GOSPOSKA ZBORNICA.

DUNAJ, 27. (Izv.) Danes ob 3 popoldne se je sestel proračunski odsek gosposke zbornice, ki je sprejel predlogo o začasnem proračunu in 12 milijardnem vojnem kreditu. Sklenilo se je, da naj se vrši v pond. plenarna seja gosp. zbornice, v kateri naj pride na dnevni red začasni proračun in vojnokreditna predloga. V torek se bo vršila tajna seja, v kateri se bo razpravljalo o vojaških stvareh.

DUNAJ, 27. (Izv.) Jutri, v nedeljo, zborujeta središče in pa levica gosposke zbornice, za ponedeljek ste pa sklicani zborovanji desnice in pa nove državne stranke.

JESENSKO ZASEDANJE DRŽAVNEGA ZBORA.

DUNAJ, 27. (Izv.) Pred sejo proračunskega odseka gosposke zbornice sta ministrski predsednik baron Hussarek in finančni minister bar. Wimmer konferirala z referentom o davčnih predlogih v poslanski zbornici, posl. Steinwenderjem. Vlada je namreč nameravala zopet sklicati zbornico v jesensko zasedanje.

Že na torek, 3. septembra, a se je sedaj premislila. Prva seja poslanske zbornice v jesenskem zasedanju se bo po sedanjih vladnih načrtih vršila šele v torek, 17. septembra.

V jesenskem zasedanju pridejo na dne-

napoti pri vojvodih, ki se je pred kratkim šele poročil.

— Uvidevam to, toda kar je nemogoče vam, mora biti nemogoče komu iz vaše rodbine.

— Moj stari ujec, markiz de Champelouse, je vsekar dober prijatelj vojvodov.

— Imenitno. Torej predstavite se danes zvečer mene in najinega skupnega prijatelja, vikonta Raphaela svojemu staremu ujcu.

— Ali, gospod baron...

— Nikakršnega „ali“, dragi moj; stvar se mora zgoditi in zato se tudi zgodi.

— Dovolite mi vsaj vprašanje.

— Vprašajte: saj je moja stvar, ali vam odgovorim ali ne.

— Ali nameravate, gospod baron, mlado vojvodinjo zaplesti v nerazrešljivo mrežo svojih spletk, ki jih tako rad kujete?

— In če bi imel ta namen?

— V tem slučaju...

— Torej, v tem slučaju?

— Bi brezpopojno odrekal svoje posredovanje.

— Res?

— Da, gospod baron.

viri red poslanske zbornice predvsem one

davčno predlogo.

ki so bile že dospele predložene zbornici, poleg njih pa predloži vlada še celo vrsto novih. V jesenskem zasedanju pride na dnevni red tudi predlog na podlaganje poslanskih mandatov za eno leto.

Cesar in sprejete začasnega proračuna.

DUNAJ, 27. (Izv.) Cesarja so nemudoma telefonično obvestili o sprejetju začasnega proračuna. Cesar je izrazil ministrskemu predsedniku bar. Hussareku svoje zadovoljstvo.

Polom med nemškimi radikali.

DUNAJ, 27. (Izv.) V nemško radikalnem klubu je med poslancema Teufelom in Wolfom prišlo do tako ostrega spopada, da je Teufel pozval Wolfa na dvoboj. Le komaj in komaj se je posrečilo posredovanju posl. Hummerja, da se je preprečil dvoboj.

SLOVANSKA SLAVNOST.

DUNAJ, 27. (Izv.) Načelnik Jugoslovanskega kluba, posl. dr. Korošec, posl. grof Skarbek z nekaterimi poljskimi poslanci, in načelnik Češkega Svaza, posl. Stanjek, so danes odpravili v Pelč na Moravskem, kjer se bo jutri, v nedeljo, vršila velika slavnost ob podelitvi častnega meščanstva posl. Stanjku.

Dovolj krompirja?

DUNAJ, 27. (Izv.) „Allgemeine Zeitung“ poroča iz Budimpešte: Danes je konec pomankanja krompirja. Prispelo ga je 65 vagonov. (Vprašali bi le: kam in za koga?)

Velik požar.

ZAGREB, 27. (Izv.) V Novi Gradski je popolnoma pogorela Lobejeva pivovarna. Škoda znaša okoli 7 milijonov. — Zgorelo je tudi 40 vagonov ječmena letošnjega pridelka.

Amerika v vojni.

BERN, 27. (Izv.) Iz Washingtona se poroča, da bo Amerika mobilizirala nad pet milijonov vojaštev.

Delcassejev sin umri.

ZENEVA, 27. (Izv.) V Interlakenu je umrl tamkaj se kot vojni ujetnik v zdravilišču nahajajoči sin znanega francoskega državnika Delcassea.

General Pavia padel.

CURIH, 27. (Izv.) „Corriere della Sera“ poroča, da je italijanski general Pavia padel v Albaniji.

Lov za litvskim prestolom.

FRANKFURT, 27. (Izv.) „Frankfurter Zeitung“ poroča, da je kandidatura vojvode Urškega za litvski kraljevski prestol že propadla.

Od Seidlerja do Hussareka.

S svojim govorom v poslanski zbornici dne 16. t. m. je bivši ministrski predsednik Seidler prinesel javnosti veliko presenečenje; s tem, kar je rekel, in s tonom, kakor je rekel. Ministri, ki so jim ure potekle in se morajo pripravljati na odhod, navadno ne govorijo tako in v takem tonu. Hočejo uverjati, ne pa izzivati. Uverjajo, da so jim bili nameni najbolji, in odhajajo s plemenitim, rekli bi aristokratsko pomnimim geslom: češ: odhajam z globokim uverjenjem, da sem le dobro hotel. Z eno besedo: se poslavljajo, se ozirajo v minolost, ne grome v bodočnost ter ne vihajo rokavov za borbo proti svojim nasprotnikom! So defenzivni in ne agresivni.

Gospod Seidler je govoril drugače svoj — poslovljni govor. Vedeti je moral, da so mu ure štete. Vendar je gromel v zbornico, napovedujoč poobstritev svojega kurza ter je s tem ogorčil in izzival večino zbornice. Govoril je za bodočnost, kakor da se ne poslavlja, ampak še le nastopa... Stal je na ruševinah svoje politike, kričaje, da so te ruševine izraz državne politike, ki je edino prava in koristna za državo — da je edino le na teh ruševinah možna gradnja državne bodočnosti...! Govoril je z grozljivo gesto proti večini zbornice — zastopnici večine državljani, — da si je ta večina zahtevala njegov odhod ravno zato, ker je videla, da je Seidlerjeva politika, ako bi se nadaljevala, morala neizogib-

no državo dovesti na rob propada. Seidler pa se je srdito, skoro bi rekli, z neko zlobnostjo uprl volji večine.

Ne, tako se navadno ne poslavljajo ministri, ki so odigrali in definitivno zaigrali partijo. Zato je bila javnost presenečena po nastopu Seidlerjevem. In mi vemo, da so bili frapirani celo tudi pametni Nemci. Naj so bili že v stvari sami še tako v soglasju žnjim, vendar so strmeli na način in tonu v govoru g. Seidlerja. Kakor je pokazal v času svojega vladanja, da je njegov politični kurs v kričedem nasprotju s potrebami in interesi države in nje narodov, tako je s svojim govorom dne 16. t. m. eklatantno posvedočil, da mu nedostaja tedi vsake državniško-takrške spretnosti in ugajenosti.

Za Seidlerjem je prišel Hussarek. Mož je bil član nesrečnega kabineta Stürgkhovega. Slabo priporočilo. Vendar moramo priznati, da se je po tonu in vsebini svojega nastopnega govora ugodno razlikoval od Seidlerja. Govoril je — kakor se pravi — lepo in izreketi tudi marsikatero pametno misel. Tako pametno, da bi se tudi mi, ako jo bi hoteli prevajati v prakso, na vse zadnje sprijaznili tudi z g. Hussarekom. Kdo bi mu ne pritrljal, ko želi skorajšnjega častnega miru; ko priznava potrebo rešitve narodnega problema; ko hoče skrbeti, da pride do zaupljivega sodelovanja z zbornico, ko se izreka torej za ustavno vladanje in proti absolutizmu; ko obljublja pravico napram vsem narodom in vsakemu socialnemu sloju?

Vse lepo in hvalevredno. Ali beseda je le — beseda. Brez primerne dejanja je mrtva stvar. Duh je, ki oživlja! In v minulosti g. Hussareka pač ni jamstva, da bo lepi besedi sledilo tudi dejanje. Zato pa njegova beseda ne more dati narodom tistega, kar je g. Hussarek sam označil kot neizogibno potrebno, ako naj pride do začeljene uredbe v tej državi — zaupanja v njegove namene in vere v njegovo državniško sposobnost!

Tega zaupanja in te vere ni mogla dati njegova beseda tudi zastopnikom narodov. Poučeni po žalostnih izkustvih so ostali tudi nasproti Hussareku v svoji opozicijski smeri; govali so proti provizoriju! In uverjeni naj bodo naši poslanci, da so v soglasju z voljo naroda. Tudi naš narod ne zaupa več nikomur, dokler ga ne uverijo dejanja in dejstva, da more in sme zopet zaupati! G. Hussarek sam je rekel, da glasovanja za provizorij ne more smatrati kot izraz zaupanja; to da si mora on še le pridobiti! To je bila najlepša in najpravišnja misel v njegovem govoru.

Prijemljemo g. Hussareka za besedo. Le z dejanji si more pridobiti zaupanje narodov. Dolej naj ne pričakuje g. Hussarek tistega zaupljivega razmerja do parlamentarnih delegacij narodov, ki ga je g. ministrski predsednik sam označil kot neizogibno potrebno. Dolej mora ostati naša delegacija ne le — da rabimo tisto znano izrazo — „prezvesta opozicija“ navzgor, ampak tudi opozicija, ki ima pred očmi interese svojega naroda! Na srečo države in narodov bo, če gospod Hussarek privede do popolnega soglasja med enim in drugim, če pokaže z dejanji prakse, da prehod od Seidlerja, do Hussareka ne pomenja le izpremembe osebe na čelu vlade, marveč izpremembo kursa — zlasti ma!

Dr. Seidler — značaj!

Znani nemško-nacionalni, ali pametni in razsodni poslanec E. V. Zenger podaja o politični in državniški osebnosti dra. Seidlerja sledečo karakterno sliko, ki so nam — pisana nekoliko bolj v fejtunističnem, hudomušnim zlogu — zdj posneta z fotografsko veruostjo.

Sedaj vemo, kaj je ministrski predsednik. Voda nemškega nationalverbanda. Gospod dr. Waldner je povedal vsemu svetu v otvoritveni seji parlamenta kot nekaj spornih Bog za nationalverbandski zargon, v katerem je g. Seidler govoril državnemu zboru, zopet zbranemu — brez njegove krivde Ministrski predsednik da je — tako ga je slavil dr. Waldner — postal... značaj! Nikak talent — tega mu ne morejo očitati niti nationalverbandu — vendar pa značaj. Sicer ne značaj od rojstva; nikak iz narave vzračen značaj — to izhaja solčno-jasno iz besed Waldnerjevih —

raztezal vse do Elizejskih poljan, od katerih sta ga ločila le širok larek in železna ograja.

Vojvodinja Matilda je pridrla velika slavnost, ki kateri je bilo povabljeno vse v Parizu se mudče visoko plemstvo.

Obe procelji palače ste bili razsvetljeni. Vse-povsod so bile nameščene lučke in njihova pisana luč je podajala ono neobičajno orientalsko razsvetljavo, ki je bila doslej v Parizu še nepoznana. V nalašč za to zgrajenemu kloku je igral nevreden orkester ljubke melodije. V pritličju palače se je pisalo in igralo, po vrhu pa so se udeležniki izprehajali, in cela vrsta služabnikov je vsepovsod, po sobah in na trtu, nudila okrepčila.

Tri nam znane osebe so se izprehajale po pokritem šetalu ob Elizejskih poljanah: baron de Maubert, grof de Salluces in vikont Raphael. Baron je bil videti tako vesel kot človek, ki je končno že skoraj dosegel svoj cilj. Grof de Salluces se je smejal tudi, toda prisiljeno, kakor se mu je pač videlo. Vikont Raphael pa je bil nasprotno raztresen in je priskrboval na vsak sum; s pogledom je iskal vsenaokoli, in če se je kje pokazala kaka bela postava v zelenem grmovju, se je zdrl.

ampak značaj, ki je šele postal. Teda, pred mlti meseci, ko je dr. Seidler kril pomilosočenje obsojenih Čehov, ko so (Nemci) uprti prili proti nemu Volkstag v Hebu, ko so se penili okolo njega valovi vzkipelo nemške ljudske duše: tedi dr. Seidler se ni bil značaj. Tudi začetek tega leta se ne, ko se je branil dati dvojnemu (dvoječno) obljubo glede okrožnega sodišča v Trutnovu in ko se je kmalu potem zdelo, kakor da hoče to obljubo zatažiti. Ne, takrat ni bil še — značaj. Ali v teh štirih, petih mesecih, ki so minili od tedi, je Seidler postal — značaj! Ko je pred več nego letom dni prispežilo tega moža v zbornico kot ministrskega predsednika, nismo mogli reči o njem nič dobrega in nič slabega. Govorilo se je kvečemu o naključju, po katerem je postal ministrski predsednik — nedolžne dovptle. Ravno radi svoje ogebe in politične povprečnosti je bil smatran kot posebejnen provizorij, ki naj bi ga zastopal. Zdelo se je, da tudi g. Seidler sam nikakor ne preceňuje svoje osebnosti. In če je v zadregi s smešljajom obrazom prevzemal različne naloge, s katerimi so ga z višjega mesta pošiljali v zbornico, in je zrl na viharje, ki jih je nezavestno izzival sedaj na desni, sedaj na levi, tedi je njegov obraz vsikdar govoril opravičevalne se: „Ne jemljite me, za božjo voljo, za — resnega!“

Dr. Seidler ni smatral resno ne sebe samega, ne svoje naloge, kajti, če bi bil storil to, potem ne bi si bil dovolil, da nastopa istočasno kot politični in umetniški diletant. Lahkota, s katero je Seidler, pesnik, prebodel svojo gledališko blamažo, naj sledi tudi v merilo za njegovo strogočnost in aravstveno resnost „državnika“. Seidlerja Smejal se je na dobri burki, v katere središču je stal, in vsi smo bili frivolni dovolj, da smo se tudi smejali, da si je bila stvar istakto resna z umetniške in politične strani. Nu, g. Seidler se je smejal; on je prvi avstrijski velebikokrat, ki se je smejal vsemu, tudi svojim lastnim neumnostim in pogreškam. Kaj pa je končno na tem, če le kdo prevrnil par kozočev? Taki smo pač! Smejele so ob bedi vsega sveta, smejele se tudi svoji lastni bednosti! To je naš značaj, dobrodušni avstrijski značaj, značaj tudi moža, ki ga je smešna hudomušnost usode napravila za krmarja ladje, ki se bori z divjebesnim morjem in morilskim vremenom.

Da, g. pl. Seidler je bil značaj že popred — tip tistega lehkomišljenega avstrijskega uradniškega stremušiva, ki se, odrekačjo se vsakega misljenja in vsake osebnosti, dovija do najvišjega mesta, ki se ne plaši nobene težave in nevarnosti, ki jemlje na-se vsako odgovornost; a to ne iz osebnega puma, marveč v popolni neobčutnosti napram svarilom — vestil je bilo in je še jako žili državnikov, ki jemljejo mirne krvi na-se odgovornost za najstrašnejša zločina, v polni zavesti, kaj si nakladajo s tem. Ali k takim značajem renesansa (preporoda) ne spada g. Seidler. Pred malo časa je izjavil, da odgovarja za vse, a kmalu se je pokazalo, da sploh niti ne sluti, za kaj da je hotel odgovarjati. Hotel se je vspeeti navzgor, ker je na svojem uradniškem potu videl, kako so se vspeeli toliki drugi pred njim in poleg njega, ki tudi niso nič razumeli o politiki in ki so imeli za blaginjo in gorje države ravno tako malo srca kot on sam. Iz javnega življenja te države si je prisvojil edino le pouk, da ni tiso odličnih talent, vednost in misljenje, če hočeš kaj doseči, ampak le sposobnost prilagajanja in lahkodušnost, da ustrezaš tudi najnevarnejim željam in muham mogočnejših. Kakemu Seidlerju ni nič na tem, ali je zroj orodje? Tiste ali Wekerla, Czernina ali Burlana, kakega generala ali poslanika; njegovo dostojanstvo ne more biti užeženo s tem, ako je ostane — ministrski predsednik! Sam se ne smatra za resnega in ne zamerja nikomur, ako ga tudi ne smatra za resnega, ali — ostali hoče ministrski predsednik. Da je bil — ko je bil še tajnik trgovske zbornice — izvoljen za poslanca, bi danes morda sedel v zbornici kot zoren maniestersko-liberalen zastopnik velike industrije. Tako je prišel v državno službo in v ministrstvo za poljedelstvo ter je postal — agrarec! In ker je bilo tedi „črna“ trumf, je smehljaje vstopil v Leonovo družbo. Postal je provizorjen ministrski predsednik, ker je veljal za najnedolžnejšo stvar od vsega, kar so imeli, in se radi tega ni čutil zaljenega v svojem dostojanstvu. Dobil je nalog, naj pomiri Čehov; tako je postal minister sprave, ker se je tako zahtevalo od njega! Sapa je potegnla v drugo smer; vsenemško zibanje je privalovalo tudi sem čez k nam in Seidler je tudi postal — Vsenemec! Naložilo so mu, naj vlada parlamentarno. Zakaj naj bi bivši tajnik trgovske zbornice ne vladal parlamentarno? Potem se je pokazalo, da je po zaslugi njegove državne umetnosti parlament začel med nove sklahe. Tudi so nastopile razmere, ki jih je kritika parlamenta predstavljala kot zelo nadležne, da, neznosne. G. Seidler je bil hitro pripravljen za vladanje s § 14. Konec Stürgkhov ga ni prestrašil. Kdo naj bi smatral njega za posebno resnega? Tedi pa je prišlo nekaj, česar se ni bilo: njegov lastni ministrski svet se je obrnil proti njemu ter je izjavil, da ne bo sodeloval pri tako nevarnem eksperimentu. Vsa drugi ministrski predsednik bi bil nepreklicno odločil svoj potičil, vsak načelnik kaknega društva bi se bil odrekal tega mesta, ako bi bil odboj tako nastopil proti njemu. G. Seidler pa je značaj, kakor pravi dr. Waldner. Ostal je ministrski predsednik in šel je v parlament. Brezpospešno si je prizadeval skozi meseca, da bi zbral kako večino. Ali, čim bolj si je prizadeval, temveč strank se je — odmikalo od njega. Iskal je naklonjenosti pri vseh strankah, a ostalo ni nič drugega, nego stranke, ki so okolo Waldnerja in Jerzabeka. Sedaj stoji pred sramotnim porazom v odprti bitki. Ali, to ga ne zavdeva; saj noče, za božjo voljo, nič drugega, nego to, da je in ostane ministrski predsednik; in morja se vendar zgodi kaj čudež, ki mu pomore pri dosezanju tega najvišjega cilja!

Ospodje Waldner, Teufel in Pantz so ga spoznali še le kasno; še le sedaj, ko se bo moral ta značaj vsled neveljavnosti drugega breznačajnega sveta — umakniti iz javnosti. Naj mu le slede, ker njegov poraz bo tudi njihov poraz; in le teden sapa, ki z obrazca ministrskega predsednika odloženo večno smehljaje, bo tako neusmiljeno hrumele okolo značajnih glav Nationalverbanda, da jih mine smeh za vedno!

Proti slovenskemu prebivalstvu v Piranski okolici.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba.)

V vsem zapadnem delu Istre je pokrajinsko prebivalstvo, ki obdaja posamezna pretežno italijanska obsejna mesta, slovensko ali hrvatsko. Z uporabo najrazličnejših sredstev, zlasti pa s podpiranjem Jugoslovanskega sovražnih krajevnih oblasti, z brezvestnim izražanjem vsled krivice volilnega zakona po večini pretežno italijanskega deželnega zastopstva in zlasti z ustanavljanjem šol društva "Legia Nazionale" za vzgojo renegetov, so Italijani skušali svoj vpliv razširati iz mest v okolice.

Posrečilo se jim je navidezno političničiti tisoče Slovencev in Hrvatov, k čemur je največ pomogla italijanska šola, katero so jugoslovanski otroci morali pohajati. Ko se je pa prebivalstvo speča narodna zavest Slovencev, se je pričel pred vrati Kopa in Pirana življenjski boj. Dočim so Italijani svoje šole ustanavljali v čisto slovenskih krajih, so z vsemi mogočimi terorističnimi sredstvi skušali preprečiti ustanovitve slovenskih šol.

Ko se je v Sv. Luciji pri Portorose ustanovila šola za pretežno slovensko prebivalstvo, je nahajalska držal ponovno zasramoval, opihoval in s kamenjem obmetaval slovenskega učitelja in učiteljico. Orožništvo je videlo to vse, a ni posredovalo. Napadali so tudi otroke, ki so zahajali v slovensko šolo, in sicer je vodil take napade učitelj italijanske konkurenčne šole, neki Zucco. Dokaz: priči Andrej in Mare Peča v Sv. Luciji.

Ponoči je piranska italijanska držal opustošila vrt pri slovenski šoli; drevesa je izpodžagala. Okna so razbili s kamenjem in poslopje so pomazali. Orožniki, neki Salat, sedaj v Bujah, ni hotel preiskavati stvari in je ovadbe del na stran kot brezpredmetne.

Ko so leta 1914 Italijani skoraj vsako nedeljo prihajali veselic, so tudi Slovenci skušali privedi skromno veselico. Tedaj pa je policija iz Pirana pod vodstvom nekega komisarja vdrila na veseliščni prostor, zaplenila slovensko zastavo in 132 K. Veliko Slovencev je bilo aretiranih in ob najhujših grožnjah odvedenih v Piran. Stražarji so streljali, da so potem dolžili Slovence, da oni streljajo. Dokaz: priča Tomo Poropat iz Sv. Lucije.

Kam je izgini zaplenjeni denar, je še danes uganika.

Ko je meseca julija leta 1914. izbruhnila vojna, so mislili tedaj Italijani, da je prišel čas za uničenje njihovih slovenskih sosesčanov. Demonstrirali so proti njim, obdolževali so jih, da so kot veleizdajci in Srbi povzročili vojno. V Piranu se Slovencev ni moglo pokazati, ne da bi bil napaden. C. kr. oblasti nikakor niso varovale naših ljudi; na italijanske denunciacije so aretirali Slovence brez vsake preiskave, tako n. pr. na ovadbo gostilničarja Tamburlinija Slovenca Cermaka, kateri je bil kmalu nato poslan na fronto. Tudi mizar Suša iz Portorose je bil aretiran na podlagi italijanske denunciacije. Orožnik Salat je obdolžil učitelja slovenske šole gospoda Rudolfa Arnska, da ima v svojem stanovanju sliko srbskega kralja. Ker se je Arnski tedaj nahajal na počitnicah v Vidmu ob Savi, je poslal ovadbo orožništvu v Rajhenburgu, ki je brez vsake preiskave učitelja aretiralo 14. avgusta 1914. in ga odvlekel v Gradec. Brezvestni c. kr., toda seveda italijanskega mišljenja orožnik se ni potrudil toliko, da bi si bil v stanovanju gospoda Arnskega ogledal sliko, najbrž zato ne, ker je vedel natančno, da slika ne predstavlja srbskega kralja. Bila je slika voditelja češkega Sokola dr. Tirša.

Po 12 dnevnem zaporu, ko so ga na najpoblejši način psovali in zlostavljali, so izpustili gospoda Arnske, ne da bi bil sploh zaslišal. V tem času pa se je onil famozni orožnik javno hvalil, da bi bil ustrelil učitelja, če bi ga bil dobil doma.

Tragična je naravnost usoda slovenske rodbine Poropatove. Ženo, Marijo Poropat, nedolžno, vrio, pošteno ženo, ki je vključ pohajljivi mladi dan zadnem pridno delala in z vozičem vozila mleko v Piran, je 28. julija leta 1914. napadlo piransko italijansko prebivalstvo. Kričali so nanjo, da je Srbka, da jo je treba takoj zapreti, ali pa ubiti. Hipoma stoji izmislile te zyeri, da je žena, od vseh strani ogrožena in psavana od italijanskih gospodov in gospa, ponosna zaklicala: »Evvinja la Serbia! Samobesehi umevno je bil irredentski piranski magistrat takoj pripravil, in uboga Marija Poropatovala je bila aretirana.

Neki pošteti ženi, ki je izjavila, da ve čisto natančno, da Marija Poropatovala ni zaklicala, kakor zgoraj rečeno, so tudi grozili z aretacijo. U. bogo starko so takoj odvlekli v Trst k vojaškemu sodišču, odtam v Ribemerku in potem v Ljubljano. Samobesehi umevno so morali ovsajati, da so krili drug drugega, potrditi ovadbo. Dajravno so se predlagale razbremenilne priče ter so nekateri trdili, da so čuli one besede 28. julija v Piranu, drugi 27. julija na železniški postaji, tretji pa zopet na cesti proti Trstu, je domobranksko divizijsko sodišče brez obotavljanja spoznalo obtoženko za krivo in ubogo starko po § 65. a. k. z. obsojilo na eno leto. Dajravno so minila še tri leta po tem dogodku, vendar c. kr. oblasti še danes uboge žene ne puste domov, dočim so se isti Pirančanje, ki so za svoje breznačajno ravnanje leta 1915. od dotlej žniml zvezanih c. kr. oblasti želi »hvalvestno«, vrnila že vsi.

S pričami Zlatu, Ano Domijo in polizvedovanjem med ženstvom iz Malije se da dokazati, da je bila Marija Poropat obsolna po nedolžnem.

Sedaj se nahaja prisilno v Taboru, Dlouha ulice 340. Zdi se, da menijo vojaške oblasti, da se pogubi Avstrija, če bi uboga starka zopet mogla delati za aprovizacijsko Pirano.

Omeniti je še treba, da se je piransko prebivalstvo, ko si je svojo mrzlo kolokortelko potolažilo z interniranjem Marije Poropatovala, zneslo tudi nad vozičem za mleko, katerega so v resnici vržili v morje. Popoldne je prišel 76letni soproz Marije Poropatovala v Piran, da bi rešil voz in konja. Ko je pri obliči, katere niso morda upravljali »leccapatrioti«, temveč Italijanski liberalci, prošil za dovoljenje, da bi smel voz potegniti iz morja, za

starček nato obrnil na orožništvo, da je orožnik Samarger kar najsiroveje vrzel iz hiše, ne da bi ga bil sploh pustil do besede. Pristaniki čuvali bi bil rad pomagal starcu, toda ni smel brez dovoljenja občine. Zalosten in z glavo zmajajoč nad sovražnikom Italijanom in c. kr. orožništva, je odpeljal konja domov, dočim pa je voz po nekaterih dneh izgini, da nihče ne ve, kam.

Marija Poropatovala je oddajala mleko tudi v buffet Corsi v Portorose. Dne 30. julija 1914. je šel Tomo Poropat v Piran na obračun. Ko je poljevalno čakal v veži, je prišel neki Rudolf Fonda, pograbil čisto iznenadenega starčka za prsi, ga vrzel na tla, ga potem vzdignil ter ga vrzel po kamenitih stopnicah na cesto. Potem pa je še skočil za njim in ga zopet vrzel na progo polnične železnice. Ko je neka ženska pomagala ubogemu starcu, da je vstal, je prišel neki stražnik ter Poropata odvedel v stražnico, kjer ga je zaprl.

Fondi pa še ni bilo dovolj. Prišel je v stražnico, kjer je zarjavel nad starcem: »Vse Srbe bomo pobili in utopili. Vaše hiše bomo pa požgali, prokleti ščavonci! Poklicani orožnik Vavpotič ni postal nič proti Rudolfu Fondi ali proti stražniku.

31. julija 1914. je Rudolf Fonda zopet dejanski napadal Slovence in sicer je sunil vrtnarja Josipa Iskra čez neki zid, da bi bil Iskra na oni strani skoraj padel na neko pokonico stoječo cev. Vstati je mogel šele čez več minut; orožnik ni postopal proti Fondi. Prihodnji dan je isti Fonda pretepal dve slovenski kmetici iz Kort.

Ubogi Poropat ima vsled vandalizma Pirančanov nad 6000 K škode; brez voza je moral prodati tudi konja, in ker so mu odvzeli ženo, je moral prodati tudi kravo, ker ni imel nikogar, da bi jo opravljal.

Vprašamo vsevкупno vlado, ali je pripravljena natančno preiskati zgoraj opisane slučaje, postopati proti krivcem-orožnikom in funkcionarjem piranske občine, in posebno dati preiskati sodno postopanje proti Mariji Poropatovali ter ubogi ženi takoj dovoliti vrnitev v domovino? Ali je pripravljena dati tekoč okškodovanca Tomu in Mariji Poropat polno zadoščenje in sicer z ozirom na ubožnost nedolžnih žrtv z vzpostavilvijo v prejšnje stanje?

Srbi, Hrvati i Slovenci jedan narod!

Generalna politička debata o Indemnitetu u hrvatskom saboru dokrajčena je govorom zastupnika Svetozara Pribičevića. Govorio je o denunciacijama, o finacijskom pitanju (između Ugarske i Hrvatske), o današnjoj situaciji u Hrvatskoj, o koalicii, o našim konačnim ciljevima te o narodnoj koncentraciji. U ovom posliednjem dijelu govora dotakao se je pitanja, kako mi shvaćamo naše narodno ujedinjenje te između ostalog rekao i sljedeće: »Srbi, Hrvati i Slovenci su jedan narod. A zašto? Svi elementi, koji jedan narod čine narodom, koji ulaze u sastav narodne duše, namu su jedni te isti; jedan je jezik, isti ili slični narodni običaji, jednaka pravna narodna svijest, jednako etično shvaćanje. To su objektivni elementi, koji služe za podlogu, na kojoj se osniva narod. Uz to treba subjektivne svijesti o zajedničkoj pripadnosti i zajedničkoj budućnosti. Ondje, gdje se slože ta dva elementa, objektivni i subjektivni, ondje i materijalno narod o potpunom smislu riječi.

Poznavajući prilično dobro sva tri dijela našeg naroda hoću da iznesem neke moje misli o tome, što bi po mojem mišljenju bilo potrebno u raditi e da se ti elementi, koji su temelj jednog naroda, ojačaju i da predju u dušu našeg trojednog naroda tako duboko, da ih nikakva sila ne bude mogla istrgnuti. Po mojem mišljenju subjektivni elementi u našem narodu su uskrnuli usljed rata, oni su plod naših zajedničkih nevolja i patnja.

I tielementi — prema mladji — ipak su dublje ukorijenjeni u dušu našeg naroda, nego li objektivni elementi. Hvala onima, koji su mislili, da će nas rat istrijebiti i da će ono malo djece, što ostanu u ovom patriklovnom narodu još na životu, nakon ovog rata započeti među sobom bratoubilačku staru borbu; u našem narodu se je porodila jaka subjektivna svijest o zajedničkoj pripadnosti i zajedničkoj budućnosti. Ta svijest u našem narodu je najizrazitija pojava našeg najnovijeg doba. Bez toga elementa nebi apsolutno mogli da govorimo o nama kao o jednom narodu u potpunom smislu riječi, sve kad bi i objektivni elementi, koji služe bazom našem narodu, bili mnogo jači nego li zbilja jesu. Eto zašto. Uzimamo jedan po jedan ona četiri objektivna elementa, koja je Pribičević naveo i koja ulaze u sastav narodne duše. Prvo: jednako etično shvaćanje. To stoji i o tome nema sumnje. Drugo: isti ili slični narodni običaji. Mi smo bili previše pod utjecajem raznih tujih kulturno jakih naroda, koji su tako uplivali na nas, da su se naši stari zajednički narodni običaji donekle promijenili, a donekle kod pojedinih dijelova našeg naroda potpuno izgubili. To vidimo i kod narodnih nošnja i kod narodnih pjesama. Treće: jednaka pravna narodna svijest. Ta je namta ko i svim drugim Slavenima zajednička. Četvrti: jedan jezik.

Da imamo jedan jezik i da je taj zajednički svi-ma nama od Maribora do Vardara usprkos svim razlikama u narječjima, to možemo utvrditi isto tako kako Talijani iz Milana te onaj iz Firence smatraju skupa sa Napolitancem ili Sicilijancem talijanski jezik jednim i zajedničkim jezikom, prema su razlike među njihovim narječjima mnogo veće nego li razlike u govoru Srbljanca, Dalmatina i Stajerca. Isto bi se moglo kazati i o Nijemcima, gdje, kako i u Italiji, moraju da se služe tumačima kod sudova i drugih oblasti pri saslušavanju svojih sunarodnjaka iz udaljenijih krajeva. Između tih naroda i nas Jugoslavena je u tom pogledu ta razlika, da mi — trojmetni narod — imamo dva književna jezika: hrvatski ili srpski te slovenski.

Hvala Bogu, prošla so ona vremena, kad se je svakako htjelo imati i hrvatski i srpski — te se je dapače i prevladalo sa hrvatskog na srpski; a bilo je među nama ljudi, koji su nastojali da dokažu, da su to zbilja dva jezika. A da je to nekome išlo u račun, vidjelo se je iz toga, da su dapače htjeli stvoriti i treći, t. j. bosanski. No pošto je sve to bilo sazidano na umjetnim i slabim temeljima — propalo je i danas bi onaj, koji bi htio uskrstiti te propale teorije, bio naprosto proglašen ludim ili plaćenikom. Naravno, da nije bilo teško predati prošlost te teoriji, jer napokon što je dijelilo nas Srbe i Hrvate na jezičnom polju? Ništa. Srbi su

iz nekih predjela Hrvatske i Slavonije govorili ekavštinom; Hrvati su pisali i govorili iekavštinom; ali zato i Srbi iz Crne Gore, Bosne i Dalmacije govorili iekavštinom. O cirilici i latinici ne treba govoriti — to je pismo, to nije jezik. — Drugo je nešto — kako između srpsko-hrvatskog i slovenskog. Jeli bilo potrebno i korisno stvoriti one razlike, koje danas opstojte između ta dva književna jezika — o tome radije ne govorimo. Ali moramo računati sa činjenicom, a ta je, da imamo faktično dva književna jezika i ako se mnogo među sobom ne razlikuju. Razlike nijesu velike — ali ipak su takve, da Slovenac srednje — a skoro bi reko i više — naobrazbe ne može baš tako da uzme u ruke knjigu ili novinu pisanu srpski ili hrvatski, pa da razumije bez da ima potrebne pripreve za to. Isto valja naravski i za Srbe dotično Hrvate. To vidimo najbolje mi ovde u Trstu. Jedini je tu slavenski list »Edinost«. Među nama Srbima i Hrvatima nema ga, koji ne bi bio uveren, da smo svi skupa sa Slovencima jedan narod. Svak zna da »Edinost« brani naše zajedničke interese, u njoj imamo potanke poglede o dogodajima političke, kulturne i gospodarske naravi širom svih naših zemalja, u njoj imamo vijesti o lokalnim dogodajima, osobito o takvim koji u prvot vrsti interesuju nas ovdješnje Jugoslavena, a ipak koliko naših ljudi čita taj list i prati po njemu naš život? Budemo iskreni i recimo istinu: Veoma malo. Znam, kako se je i u našim društvima »Dalm. Skupina« i »Strossmayera« malo čita ovaj list — i to ne možda, što mi nebi s njime simpatizirali ili što se nebi slagali s njegovim pravcem, već jedino s toga, što svaki od nas, koji nema vremena ili volje, da se barem nešto pozabavi razlikama, koje opstojte između naših književnih jezika, nazlaži tu na neke poteškoće, pa radije ne uzima novinu u ruke — osobito oni, koji neznaju, da se sve te poteškoće mogu prebristi skoro neopazeno sa malo usajnosti t. j. čitajući redovito novinu za koju mjesec bez ikakve gramatike ili riječnika. To što govorim o Srbima i Hrvatima glede slovenske književnosti, vrijedi i za Slovence glede srpsko-hrvatske književnosti — premda možda u manjoj mjeri, jer se relativno veći broj slovenske inteligencije bavi našim jezikom — i u samim školama — nego li naša inteligencija slovenskim. To je rana — a recimo otvoreno — i sramota, koja nebi apsolutno morala da postoji u jednom narodu.

Razne politične vesti.

Štiri leta. Danes 28. julija, je štiri leta, kar je uradna »Wiener Zeitung« objavila vojno napoved Avstro-Ogrske Srbiji, s podpisom avstrgovskega ministra za zunanje stvari, grofa Berchtolda. — Tisti, ki so zakrivilo to grozno svetovno nesrečo, so većinomaz že fizično ali pa vsaj politično mrtvi, svet pa že trpi štiri leta in bo še trpel, bogve kako dolgo, in jih bo proklinjal, dokler se jih bo spominjali!

Madjarsko časopisje o Conradu pi. Hrtzendorfu. Madjarsko časopisje je kaj živo razpravljalo o odstopu Conrada pi. Hrtzendorfa. »Budapesti Hirlap« piše, da je Conrad ogorčen radi neuspaha na italijanskem bojišču. Njegov talent je bolj teoretične naravi. Za vojskovodjo pa ni dovolji, da ga niso porazili, marveč mora dobiti vojno. — »Vilag« piše, da Conradov odhod ne preseneča po zadnjih dogodkih. — Italijanska vojna je bila njegova misel-miljenka. — »Pesti Naplo« pravi, da je imel Conrad tudi diplomatske smisljce. Pazil je na Balkan in na Italijo. Pod njegovim zapovedništvom se je prekinil mir. Najel je proti sebi cel taktični svet. In sedaj ga ni več. Ta vojna je preživela vse načelnike generalnih štabov. Conrad je bil skupno s pokojnim Franom Ferdinandom glaven zasnovatelj neavstrilske aktivnosti. — »Pester Hirlap« naglašja, da Conrad ni bil naklonjen Madjarom. Bil da je tipičen reprezentant duha, sistema, proti kateremu se je madjarski politični svet bojeval. Najkompetentnejši sodnik mu je bil vladar, ki ga je bil že poprej odstavil z mesta, kjer je imel Conrad odločilno besedo, reducirati mu je delokrog. Sedaj ga je odpravil tudi od manje detaljne vloge. Conrad je smatral parlamente narode in države kot »bagatel«. Bil je pravi papirnat strateg, ki ni narodnemu čustvovanju posvečal nikake pažnje. Misli je, da je, če administrira vojsko z mnogimi trošji — radi tega neporazen. Ves denar je vrzel v utrbe ob italijanski meji, Erdelj pa je pustil neobranjen. Živiljski eliksir je iskal v tradicijah, ni imel razumevanja za zahteve ljudske vojske. — Te sodebe v madjarskem časopisju so interesantne, a tudi značilne za dvočlono v madjarskih naziranjih in željah. Tožijo, da ni imel rad Madjarov in da ni imel smisla za narodno čustvovanje. Imajo-li morda Madjari ljubezni do drugih narodov, spoštovanje-li oni čustvovanje drugih narodov? Ojstre kritike pišejo proti Conradu, ker baje njih ni imel rad. Ali ostrihna teh kritik otopeva takoj, in gotovo ne bi izvekl v njem žalbesede, če bi bila ta svojstva Conradova obrnjena le proti drugim narodom. Conrad je imel tudi »diplomatčne ambicije«. To je: hotel bi bil dati tudi političnemu življenju v monarhiji drugačne oblike, kakor si jih je želel on. Mi smo naglašali te dni — povodom razkritij v hrvatskem saboru — da je imel Conrad poleg militarnih tudi politične načrte. Iz senzacionalnih dokumentov, predloženih hrvatskemu saboru, je bilo razvidno, da je bil Conrad v ozadju akcije frankovcev, da bi se na Hrvatskem odpravila nastava in da bi se tam etabrirali vojaški komisariat. Načrti Conrada so šli za tem, da porazišvi vnanje sovražnike, s silo uduši tudi vsako narodno gibanje in življenje. Če bi bil vspel, bi mu Madjari gotovo poskakali, ali — bi se Conradovi načrti ne dotaknili hegemonijske pozicije Madjarov. Conrad je imel tudi »diplomatčne ambicije«. To bi bilo gotovo prav in v redu, ako ne bi njegova diplomacija križala tudi poti madjarskega sovražstva. Tako je madjarsko spoštovanje do narodnega čustvovanja, tako je njihovo navdušenje za svo-

svoboda, ako jo bodo uživali le — oni sami! Merodavnim krogom pa bi mi dali na razmišljanje: kakva čustva morajo obhajati narode, ki toliko žrtvujejo in trpe v tej vojni za monarhijo, ko čujejo o takih načrtih moža na tako važni poziciji: po vojni proti vnanjim, vojna proti »notranjim sovražnikom«. In Nemci in Madjari kriče narodom dovolj glasno in razločno, da so — oni ti »notranji sovražniki«!

Trst za Gorico.

Kakor smo že javili, se bo ob priliki cesarjevega rojstnega dne, 17. avgusta, vršil letos vojaški dan, ki ga priredi tržaški odbor za vojaške dneve in čigar čisti dobiček bo tokrat namenjen izključno vojnim beguncem, ki se vračajo v mesto Gorico.

Med Tržačani, ki smo z lastnimi očmi gledali, kako je naša solčna Gorica ginevala pod strahovitimi učinki vojnih dogodkov, ki smo bili priče, kako je goriško prebivalstvo moralo zapustiti, bežeti pred vojnimi strahotami, svoja rodna domačja tla, da si reši većinoma le svoje golo življenje, in se potem potikalo po tujini, prezirano, zaničevano in izkoriščano, koprneč po srečnem trenutku, ko začuje odresilno besedo, da se sme zopet vrniti v svojo domovino, v svojo Gorico: nam Tržačanom nalaga naša sveta dolžnost, da kot najbližji sosed, katerim je vojna vsaj kolikortoliko prizanašala, storimo vse, kar je v naših močeh, da olajšamo težavni položaj onemu prebivalstvu mesta Gorice, ki se je že vrnilo v svojo domovino, kakor tudi onemu, ki čaka še v tujini sporočila, da se more vrniti domov. Zato bodi imenovana prireditelj nam Tržačanom ugodna prilika, da vsak po svojih močeh prispevamo k temu tako človekoljubnemu namenu.

Odbor, kateremu je seveda na tem, da bo giniotni uspeh prireditve kar najizdatnejši, bo deloval, da rečemo tako, v treh narodnostnih sekcijah: slovenski, italijanski in nemški. V slovenski sekciji ste prevzeli vodstvo ge. Zinka dr. Rybáfeva in lika dr. Stegubeva, katerina bo ob strani večje število naših mladenk. Glavni prodajni predmet pri tej prireditvi bodo umetniški izdelane razglednice, kažeče razne predele goriškega mesta. Razglednice je izdal vojni tiskovni stan. Predprodaja teh razglednic, za slovensko sekcijo, opremljenih s slovenskim, za italijansko z italijanskim in za nemško z nemškim pečatom, se prične že v torek, 30. t. m. — Slovenske se bodo od tega dne dalje dobivale v Stokovi knjižarni, 16. in 17. avgusta pa se bodo prodajale po tržaških ulicah. Cena vsaki razglednici je 1 K.

Odbor je poskrbel, da bo občinstvo 16. in 17. avgusta, ko bo pač v ta hvalevredni namen treba nekoliko globlje poseči v žep, imela tudi nekaj posebnega užitka v nagradu za svojo darežljivost. Brodovno poveljstvo v Puli je dalo za ta dva dneva na razpolago mornariško godbo. Na predvečer cesarjevega rojstnega dne, 16. avgusta, bo mirozov po mestu, 17. avgusta zjutraj budnica; zvečer pa velik koncert. Poleg tega pa bo godba igrala tudi na pomolu sv. Karla in pri Sv. Jakobu.

Kakor rečeno, je čisti dohodek te prireditve določen v mesto Gorico se vračajočim beguncem, in sicer brez vsake razlike narodnosti in veroizpovedanja. Gotovo pa je, da se bo pri razdeljevanju podpor gledalo predvsem na najpotrebnejše. Zato pa bi tudi nujno priporočali odboru, da naj poskrbi za to, da se pri razdeljevanju podpor potem ne uvede oni nesmiselni birokratski sistem, ki se izgublja v celih kopicah aktov mesece in mesece, da v tem podpore potrebni ljudje že lahko poginejo lakote in pomankanja. Pri razdeljevanju podpor naj se upošteva javno mnenje, in zato je treba, da imajo tu odločilno besedo zastopniki ljudstva samega, ki bodo skrbili za to, da se bodo podpore deljevale res nepristransko najpotrebnejšim.

Ker so potrebe velike, mora biti tudi pomoč izdatna; če hoče Trst v resnici pomagati Gorici, naj pomaga tako, da se ne bo treba sramovati. Zato pa tudi ne bo zadovolstvo samo izkupičke predmetov, ki se bodo prodajali za vojaški dan, temveč bo pač treba, da se posebno imovitejši sloji izkažejo z znatnejšimi prispevki. V ta namen darovane zneske sprejemajo uprave vseh tržaških listov, tako tudi uprava »Edinosti«, in se bodo darovani zneski objavljali v vsem tržaškem časopisju.

Priporočamo torej našemu občinstvu, da po svojih najboljših močih pripomore k čim lepšemu uspehu pomožne akcije Trsta za Gorico!

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 29. julija do 3. avgusta (43 razdeljevanje) se bodo mogla proti preščenju nove izkaznice za živila na št. 2 in predložitvi izkaznice za nakup kruha dobiti poleg dnevnega odmerka 200 gramov (20 dek) kruha in dodatka 140 g gramov (14 dek) za delavce pri težkih delih, ki ostaneja nezmanjšana, naslednja živila in drugi predmeti aprovizacijske komisije in sicer na osebo in teden:

ZMETINE

(koruzna ali bela moka).

eno osminko kg koruzne ali bele moke. Kakovost — koruzna ali bela — in dan razdeljevanja, ki bo najbrž v torek ali sredo, se naznani posebej.

SLADKOR.

eno četrtinko kg sladkorja po K 1'60 kg na račun odmerka ¼ kg. določenega za vku-

JAJKA.

eno jajce po 70 vin., za neimovite sloje (rdeča črta) po 50 vin.

SUNA ZELENJAD.

10 dkg suhe zelenjadi po K 11'— kg.

CIKORIJA.

eno osminko kg cikorije po K 9'60

MARMELADA.

10 dkg marmelade po K 4'80 kg. Delavci pri težkih delih dobe še drugih 10 dkg marmelade.

SOL.

eno osminko kg soli po 28 vin. kg.

MAST.

Na vsakih 6 odrezkov uradne izkaznice za masčobe, veljavnih za čas od 29. jul. do 4. avg. se dobi ob predložitvi izkaz. za živila izkaznica št. 51 za nakup 6 dekagramov masti. Na to izkaznico se dobi mast v običajnih prodajalnicah do sobote 10. avg. t. l. Cena 28 K za kg, za neimovite sloje (z rdečo prečrtano izkaznico) po 14 K kg. Izkaznice št. 50 za 6 dkg masti veljajo do ponedeljka, 29. t. m.

DODATNE IZKAZNICE ZA MASČOBE.

Dotične osebe, ki opravljajo težko delo ter imajo zato pravico do dodatne izkaznice za kruh in do dodatne izkaznice za masčobe z odrezki, zaznamovanimi s črko S, dobe proti izročitvi odrezkov te poslednje izkaznice, veljavnih za čas od 29. julija do 4. avg., in predložitvi izkaznice za nakup kruha, dodatno izkaznico št. 80 ter morejo nanjo do vštete sobote 10. avg. v običajnih prodajalnicah dobiti po 3 dkg. slanin. — Izkaznice št. 79 veljajo do sobote 3. avg.

IZKAZNICE ZA GOVEDINO.

Tekom tega tedna se razdele izkaznice št. 48 za govedino in za neimovite sloje tudi izkaznice št. 48 toda z rdečo črto.

KONDENZIRANO MLEKO ZA STARCE, BOLNIKE IN OTROKE.

400 g kondenziranega mleka po K 7'50 (400 g za K 3'—). Tekom tega razdeljevanja se preščišne št. III. rnenih izkaznic za otroke (80 dkg) in št. V. svih izkaznic za starce in bolnike (40 dkg), veljavnih za mesec juli in avgust.

JAVNE KUHNJE IN UBOŽNICA.

Lastniki izkaznic za javne kuhinje in ubožnico dobe ta teden: ¼ kg sladkorja, osminko kg cikorije, osminko kg soli.

OLJE.

Izkaznice št. 10 za 6 centilitrov olja so veljavne do 3. avgusta.

MESEČNI ODMEREK SLADKORJA.

V ponedeljek, 29. t. m., se prične razdeljevanje mesečnega odmerka sladkorja (¼ kg) za avgust, proti preščenju izkaznice za nakup sladkorja. Sladkor se bo oddajal strankam samo tiste dni, ko dobivajo tedenski odmerek sladkorja. — Cena K 1'60 kg.

RAZDELJEVANJE VINA.

Gostilničarji in krčmarji, ki so pri zadnjem razdeljevanju vina aprovizacijske komisije dobili vino, se pozivljajo, da pridejo po vino, ki jim je določeno (3 li belega vina), od ponedeljka, 29. t. m., do sobote, 3. avgusta, v hangar št. 41 na pomolu Sanità; kjer je treba tudi plačati vino. Izkazati se morajo s potrdilom pristojnega policijskega komisarjata, da izvršujejo obrt. Cene so naslednje: Znotraj užitniške črte: v gostinah Ltd. K 9'44 liter, v hotelih in restavracijah po K 9'60 liter, na debelo na dom (v sodih in pletenih) K 9'20, na debelo v steklenicah K 9'44, na debelo za gostilničarje K 9'04, v zadrugah K 9'44, v zadrugah za vino v sodih ali pletenih K 9'20. Zunaj užitniške črte: v gostinah K 9'36. Te cene so se določile po vsebini alkohola, ki se je ugotovila za belo vino na 10 stopinj. To vino dobe samo tisti, ki so dobili vino tudi pri zadnjem razdeljevanju. Pozneje odprti lokali ga ne dobe. Priporoča se, da se pride po vino, s sodi, ki drže natančno 3 hl. Večji sodoi se brezobzirno zavračajo.

RAZDELJEVANJE SODE.

Razdeljevalnica sode pri Trgovinski in obrtni zbornici nam sporoča: Resnica je, da tekot zadnjega razdeljevanja kristaline zirane sode niso mogli vsi lastniki izkaznice št. 7. v jestvinčarskih prodajalnicah dobiti sode, kolikor jim je je šlo. Zato se je dala trgovinoma Vittorio Silvestri, ul. Cavana št. 3, in Carlo Gortan, ul. delle Tori št. 2, na razpolago nadaljna partija sode, ki se bo od danes dalje oddajala na zgoraj imenovane izkaznice. — Priporočamo, da dopis Trgovinske zbornice nosi datum 26. t. m. in smo ga prejeli večer, v soboto, 27. t. m.

Prodaja kuriva.

kz). — Nova mitnica: 701—802 (52) S. Francesco 2; 1—150 (53) S. Francesco 2 (K 1'46 10 kz). — Stara mitnica: 401—650 (50) S. Maurizio 16 (K 1'46 10 kz).

Izkaznice za petrolej.

Načelniki domačih gospodarstev okrajev Sv. M. Magd. spodnja in zgornja, Sv. Sobota, Monte Castiglione in Zavrle, ki so se že zglasili pri krajnem predložitvi, naj pridejo po nove izkaznice za petrolej v četrti, peti, soboto in ponedeljek od 8—2 pop. v ul. nadvoj. Josipa 4. One, ki v tem času ne bi prišli po svoje izkaznice, se bo smatralo, da ne reflektirajo na petrolej.

Domače vesti.

Gospod minister, tudi nam isto! C. kr. domobransko ministrstvo je odredilo s posebnim odlokom, da naj tržaške vojaške oblasti dajo moštvo, uprego in vozila na razpolago za ureditev poslopa, v katerem se otvori nova nemška navtična šola v Trstu. Vse lepo, ekscelesca! Toda v neposredni bližini te nove nemške šole se otvori tudi nova slovenska ljudska šola, kjer ne bo samo 24 učencev, temveč nekoliko več, in ki je ne bo plačevala država, temveč jo bomo morali plačevati mi tržaški Slovenci sami, ki smo menda prav tako avstrijski državljani, kakor oni Nemci, ki bodo pošiljali svoje sinove v nemško navtiko, in zato prosimo, da tudi nam za ureditev naše nove slovenske šole v šentvidskem okraju daste s posebnim odlokom na razpolago vojaško moštvo, uprego in vozila. Saj storite tako, ekscelesca, kaj ne, prav gotovo?!

Draginske doklade za c. kr. orožnike. Posl. dr. Rybář je svoj čas interveniral pri c. kr. domobranskem ministrstvu, da bi se tudi orožnikom izplačale draginske doklade in prispevki, kakor so se med vojno dovolili drugim državnim uslužbencom. Domobransko ministrstvo je tistokrat odgovorilo, da hoče polvedovati, ali se te doklade plačujejo tudi finančnim stražam na meji. Sedaj pa je posl. dr. Rybář sprejel od domobranskega ministrstva naslednje obvestilo: »Na tušadno vprašanje je naznanilo finančno ministrstvo, da so se finančni straži v obsejni varstveni službi poleg vojnih pristojb izplačale tudi državnim uslužbencom tekom vojne naznane draginske doklade in poboljšili. Dovolitev podobnih zboljšanj za c. kr. orožništvo se je zato že razmotirala in se nahaja to vprašanje sedaj v štadiju pogajanj s finančnim ministrstvom.« — Kakor je videti, je torej upanja, da prizadevanja dr. Rybářa v tem oziru ne ostanejo brez uspeha.

Križev pot za izkaznicami. Prišel je v našo uredništvo Fran Ukmar, ki stanije v zagaš. v. Tekle št. 10, in se bridko pritoževal zaradi nezasišanih šikan, ki sta jih morala doživeti on in njegova žena, preden sta dobila nove izkaznice. V rodini je namreč umrl sinček in se je zato število odmerkov moralo skrajšati. Pri krušni komisiji v ul. St. Martiri ni bilo mogoče dobiti novih izkaznic, v izkaznični uradu v ul. S. Nicolò ravno tako ne. A kako naj družina dobi živila brez izkaznic? Končno se je možu posrečilo, da je na magistratu dobil vsaj izkaznico za maščobe, drugače bi bila družina ostala brez zabele. Po dolgem tekanju semterja so vendar dali izkaznice, a ko je žena hotela kupiti živila v aprovizacijski prodajalnici v ul. Orologio so jo zavrnili, češ da ni vpisana tamkaj, dasiravno je družina vedno kupovala tamkaj, in nazadnje je na živiliški izkaznici tudi manjkala številka. Torej zopet novo tekanje. In dočim je družina prej imela izkaznice z rdečo črto, je sedaj dobila navadne izkaznice, dasiravno šteje pet oseb, moža, ženo in tri otroke, in ima mož vsega skupaj le 241 K dohodkov na mesec. Mož je res popolnoma upravičeno vprašal, kako je vendar mogoče, da se njegovi ubogi družini delajo take sitnosti in težave, dočim pa ima v njegovi najbližji bližini neki penzionirani državni uslužbenec, ki ima večjo pokojnino, kot pa on zasluček, in poleg tega še sam z dvema hčerama v dobri službi, izkaznico z rdečo črto in nikdar nobenih sitnosti? — Ne, druga družina, ki se je nekako pred mesecem dni stalno zopet vrnila v Trst, na podlagi direktnega ministrstvenega odloka, nima še danes stalnih izkaznic za živila, kruh itd., dasiravno že štirinajst dni neprenehoma teka od Poncija do Pilata, od policijskega ravateljstva do izdajalnice potnih izkaznic, od tam zopet v ul. S. Nicolò in ul. della Valle ter zopet naokoli po isti poti. Ves ta teden ni ta družina mogla dobiti ne živil aprovizacijske komisije ne kruha zaradi onega prokletega birokratičnega šimelina, ki ga je aprovizacijska komisija v vsem svojem uradovanju. Ljudi je namerščenih, da se dobesedno delajo gnoj iz njih po njenih uradih, toda če človek hoče dobiti kako stvar, ne ve nihče zanj, ne zna dati nobenega pojasnila, sploh niti odgovora, ker so one milostive gospodične po uradih tako neumisljene lete, da se jim sploh ne ljubi odgovarjati, temmanj pa še, če jih nagovori človek slovenski. Ni dovolj, da se ljudstvo razburja s tem, da mu aprovizacijska komisija itak že ne daje drugega kot lepe obljube, potem naj se pa še daje na tak vnebovričič način šikanirati od ljudi, ki imajo edini v Trstu ves dobiček od aprovizacijske komisije! Tako pač ne pojde več dalje, in če aprovizacijska komisija, pri kateri tudi ne izda nič nobena priložba v tem pogledu, ne stori svoje dolžnosti ter izčisti Avgiljevega bleva svojih uradov, se zna prigraditi, da ljudstvo poseže po samopomoči in ga očisti samo!

Susteršedve »Novice« se spominjajo tu pa tam tudi naše »Edinosti«. Tako nam na tisti vodeni in puhi način, ki označuje vse njene polemike, očita, da iščemo krivice, ki so krivi na tem, da nekateri slovenski listi ne smejo na fronto. Resnični

krivci da so tisti, ki so v zadnjih mesecih napisali »toliko neumnosti« in pa tisti, ki »stako pisarilo dopustijo«. Razumemo, razumemo — vrlje »Novice«! Slovenski listi naj bi pisali le tisto in tako, kakor jim uzaia tam gor! To naj bi bilo v direktivo slovenskim listom, pa bi mogli svobodno na fronto in morda bi dobivalo celo kako — alimentacijo, kako pomoč za preživljanje...! Slovenski listi pa so tako »neumni«, da nimajo smisla za tako zlato pravilo. »Novice« pa niso tako — neumni. Pametne so in zato smejo na fronto in njihovi zaplečniki morejo svobodno hoditi osebno po informacije na merodajna mesta! »Novice« niso neumni in zato imajo svoje posebne nazore o nalogah in dolžnostih resničnega narodnega glasila, o značajnosti in o narodni zvestosti in narodnem poštenju. Slovenski listi pa, zapomnite si: »pisite pametno« kakor pišejo »Novice«, pa pridete v zlate bukve in na fronto boste tudi smeli. Čujte pouk »Novice«, ki to dobro vede iz lastne izkušnje! — »Novice« so nas prijele tudi, češ: »Edinost« je nekak tožila in tarnala radi postavljanja, sedaj pa postavljenju sama z italijanskimi članki! No, tem člankom je namen, da branijo pred pametnim italijanskim občinstvom — slovensko stvar! Tržaška slovenska politika je s svojim načinom dosegla, da je naš življenjski pridobila na ugledu in da je postal čim bolj, ki ga sedaj tudi drugodnji uvažujejo in računajo z njim! A, kam je pa dovedla Susteršedve politika z njegovimi metodami slovensko stvar na Kranjskem? Nemci so vključili svoj malostevilstvo — mogočen faktor v deželi, direktive za vladno politiko prihajajo iz nemške kazine, srednje šolstvo je po pretežni večini nemško, načelniki uradov so Nemci, ti uradi so germanizirani tako, da se uradniki v njih niti privatno ne smejo slovenski razgovarjati med seboj, da je vsak odločen Slovenec na indeksu veleizdajalcev, da so nam razgnali naša prva kulturna društva, da smo na Kranjskem — na kratko povedano — v narodnih pogledih (kolikor je to odvisno od državne oblasti) na slabšem nego smo bili pred pol stoletja, za časa nemško-liberalnega »starovernega« gospodstva! Taki so sadovi vaše — pametne politike! Zato pa ostanemo mi pri svoji »neumni« politiki, četudi radi tega ne smemo na fronto!

Otroci škedenjske in katinske šole na prehrani v Antunovcu v Slavoniji. V ponedeljek, 15. t. m., jutraj smo odpotovali z južnega kolodvora. Vso pot so bili otroci dobre volje in pesem je sledila pesmi. V Ljubljani so otroke pogostile dame tamonjske odbora za prehrano otrok. Odsotno predsednico go. dr. Tavčarjevo ste zastopali ga. dr. Ravnharjeva in gđ. Vesnerjeva. Priručno je bilo tudi sliedenje z našimi znanci, mučiči se sedaj v Ljubljani: go. Mašo Orom, gđ. Milko Mančko in g. Lelčarjem. V Zidanem mostu so priklonili naša dva vagona zagrebškemu vlaku, in kmalu smo dirjali, vedno ob Savi, nasproti dežel, ki hoče našo mladino prehraniti, obvarovati le glada, nasproti bratski Hrvatski. Se po 8. ur zvečer smo dospeli v Zagreb. Gospa iz tamonjskega odbora nas je sprejela na kolodvoru, da nas povede na prilazen Josipovac (mestna šola), kjer je bilo določeno prenočišče za naše otroke in kjer nas je pozdravil talnik osrednjega odbora dr. Baršiček. Naslednjega dne so se otroci odpeljali v Zagreb in si malo ogledali mesto. V »Prehrani« je bilo preskrbljeno za tečno jed. Na večer smo spremlili otroke zopet na Josipovac 17. t. m. na vse zgodaj smo zapustili prenočišče in šli po zalitru v »Prehrani« na državni kolodvor. (Omeniti mi je sedaj, da smo od Trsta do tu bili združeni z otroci in spremljevalci barkovljanske, rojanske in vrdeške šole; tu so nas ločili: one so poslali na Požogo, nas pa na Banovo Jarugo.) Vlak nas je vozil po večni, nepregledni ravnini, pluli smo po žitnem morju... Nepregledno dolge in široke nlive so se vrstile in težko zlato-rumene klasje se je klanjalo pod pekočimi žarki juljskega solca. Med klasjem pa nabrali pridnih kmetovalcev v snežnobelih kmetice pa v živobarstvih narodnih nošah. Med potoma so dobili otroci tečen prigrizek: posladile so jim prigrizek sočne marelice. Bilizali smo se cilju — bogati Slavoniji. Bilo je popoldne po 3. uri. Na železniški staciji, ali bolje, pred gostilno nasproti stacije nas je pričakovala skupina gospodov, ki radi njih prijaznosti, postrežljivosti in odkritih bratskih src ostanejo nepozabni v hvala-znih srcih vseh naših malih in obel spremljevalcev. Tu nas je sprejel in pozdravil okrajni predstavnik Vltner, poljanski bilježnik Vrbani, antunovski školski vodja Kodžić, antunovski občinski blagajnik Kovačević in postajnačelnik Humski. O nepozabni sprejem pred sicer preprosto gostilno! In prijaznost in postrežljivost gospe gostinčarke in domačega gospodarja! Otroci, mleko v velikih politrskih kozarčih in pecivo še gorko in sveže (kločiči) in kruh, in kakšen kruh! Pozdravljen tovariš, izročam ti naše najdražje, naše otroke, najprejše ljube najprejše! Bodi jim oče, bodi jim vso! Čemu besed? V prijaznem in plemenitem očesu drugega tovariša sem spoznal takoj: »Srečo imate otroci molli, dobili ste v tem človeku to, kar sem si edino želel. Tu bo vaš novi dom, on za vas — vse!« In hca so žarela hvala-znost, in otroci so dajali izraza zadovoljnosti prepevale in prepevale. Žal, da sta se morala radi nujnih opravkov takoj posloviti g. okrajni predstavnik, kakor tudi ljubljanski g. školski nadzornik, ki nas je spremljal do tu iz Zagreba; a obljubila sta oba vso pomoč in skrb za našo dečo. — »Dica na kola!« In posadili so otroke na dvovprežne vozove; na zadnjem vozu so sledili spremljevalci. Se en pozdrav ljubim Poljančanom, in prah se je valil za vrsto voz proti Antunovcu. Kakor so prihajali vozovi v vas, tako so bili otroci priščno sprejeti pred šolo. Soprog šolskega voditelja in tovarišica Schütz ste imeli takoj mnogo opravila z njimi. »Otroci v vrsto!« In peljali so nas skozi vso vas v gostoljubno hišo, gostilno g. Simeka. Tu so dobili otroci dobro večerjo: »A, деца, tu nema rata!« In zbrali so se vsi vasi okoli nas. Pozdravila gas vaški načelnik g. Alojzij Pohnl, predsednik krajeve šolskega sveta, g. Juraj Nociar, g. in ga. Simek in nadzornik g. Drašković. Pozdravili nas ponovno tovariš Kodžić, ponovno ljubljanski občinski blagajnik Kovačević. In gledi: ko se je podpisani spremljevalec nahajal za vse izraze ljubljani, ko je pripravil otroke, v svetli st. da jim kruha in mleka ne bo manjkalo — v trenutku, ko je prosi vsi navzgor tudi njihovih src za to ravne otroke — gledi dobrega načelnika Pohnla, gledi mehkega prijatelja otrok Nociara, čvo ti blagega Simeka, čvo ti drugih okoli stoječih: solze, solze solze, solze bratske ljubavi... Nepopolni, nepozabni prizori! — Vleza se mrak. Otroci k postitku — v šolo. Oj to je bilo ležišče! Nehote so se domislili prejšnjih ležišč — Drugo jutro na vse zgo-

daj so že tu pred šolo: načelnik Pohnl, predsednik Nociar, blagajnik Kovačević in tov. Kodžić. Začne se razdeljevanje otrok po hišah. To bi bile morale naše matere videti s kako ljubezno so bili otroci sprejeti! To je šlo od rok! Komu se dopada sadje, z menoj. Kdo pije rad mleko, z menoj. Komur se dopadejo kolači, pridi. Kdo ima veselje do kuni, z menoj. Kdo bo rad pasel živino, pridi. Komu se dopade v trgovini, požuri se. Pri meni se melje »mularica«; pa dvoje ne morem vzeti — pa ajte obadva. Midva nimava otrok, poldita oba, naša bosta. Ajde deca! In tako dalje. Leže mrak in otroci že spavajo v svojih novih »krevetih« mirno in zadovoljno; tuja streha jim je postala takol domača. Pa saj ni čuda — dobili so srca. Tovariš Kodžić in gospa, gđ. tovarišica, gđ. načelnik Pohnl, »knez« Nociar, Kovačević — duša občine, gospe in gospe Simek, g. Bes in drugi in vsi Antunovci — prehranitelji naših otrok, vedite, da tu ob Adrijali blagoslovila narod velečlovekoljubno Vaše delo daleč tam v srcu Slavonije! Bor Vam tisočero povrni! — Starši, ki želite pisati svojim otrokom pišite na naslov »Narodna šola, Antunovci, Pakrački kotar, Slavonija.« Gotovo Vas bo tudi zanimalo znati, da dnevno pošiljam »Edinost« v šolo v Antunovcu, in tamošnji gospod voditelj bo sproti sporočal otrokom o domačih vesteh. — C. V.

Nečuvno nesramnost je zagrešil — kakor trde »Novice« — »Slovenec« s svojo vestjo, da je nadporočnik Petrič komandiran v Ljubljano, da bo urejeval »Novice«. Ker si dejstva samega ne upajo naravnost taliti, pa prihajajo s trditvijo, da tu pri »Slovencu« in »Slov. Narodu« sodeluje cela vrsta častnikov! Pustimo na strani vprašanje, ali ni tudi temu naglašanje namen — denunciacija? Tudi ne vemo, ali ta trditve »Novice« odgovarjajo resnici. Jedro vprašanja pa je drugo: ali je bil se kak častnik komandiran, da piše za omenjena dva dnevnika? »Novice« naglašajo tudi, da pri njih ne sodeluje še noben častnik. Zakaj ne zatrjajo, da — ne bo?!

Za slovensko gledališče! Ravateljstvo slovenskega gledališča se obrača do javnosti s prošnjo, da omogoči z darovi nabavo, oziroma spopolnitev potrebnih oderskih mobilij, rekvizit in garderobe. Dobrodošlo je vse. Je to v bistvu oderske umetnosti, da se potrebuje vse, najnovejše, kakor tudi najbolj stare stvari. Vsakdo naj poreda, kar ima takšnega doma, kar bi mogel pogrešati, ali mu dela morda celo napoto, bodi v stanovanju, bodi v podstrežju! Kakor rečeno: vse je dobrodošlo: posamezni pohištveni kosi, kakor mize, pisalne mize, moške, damske omare, omarice, fotelji, stoli, zofe, biblioteke, regali, sekretirji, slike, ure, okvirji, zrcala, knjige, preproge, zastorji, prti, svetilke, vaze, različni podstavki, kpl. nagačene živali, pisalna orodja, telefonski aparati (četudi pokvarjeni), pisalni stroji (četudi čisto nerabni), različna posoda, čaše itd. Kd. Kakor je želeli, da se dobe dobro ohranjene stvari, je vendar tu vse uporabno in dobrodošlo, in če je še tako staro in obrabljeno. Poleg elegantnega fraka razcefredevanja blace, poleg svetlega cilindra pomečkan in ogledan klobuk itd. — Naj pogleda torej vsakdo, kar ima doma takšnega, kar bi mogel pogrešati in naj javi to na dopisnici s kratko oznako stvari, ki jih misli darovati, in svojega natančnega naslova na naslov ravateljstva slovenskega gledališča v »Narodnem domu«, ki bo skrbelo samo za transport darovanih stvari v »Narodni dom«. — Gled. ravateljstvo.

Družba sv. Cirila in Metoda naznanja svojim članom sledeče: Pisarna C. M. družbe je ravno razposlala zglasilnice, glasovnice in vabila podružnicam, delegatom in pokroviteljem. Podružnice, ki niso izkazale odbora in števila članov v 1. 1917. in 1918., niso prejele zglasilnic, ker se smatrajo za nove in po društvenih pravilih nimajo na veliki skupščini glasovalne pravice. Pokroviteljem so se poslane zglasilnice onim, katerih naslovi so znani. Vsi oni, ki niso prejeli glasovnice, blagovoliho naj naznaniti svoj naslov pisarni C. M. D. v Ljubljani, da jim pošlje potrebne tiskovine; lahko pa se zglašijo tudi 11. avgusta pred glavno skupščino v družbeni pisarni v »Narodnem domu«, kjer prejmejo vse potrebno.

Sijajen zgled narodno poštrevnosti. Gospa Mila in gospi Mary Oniči ste nabrali neke 1036 kron za šentvidsko šolo. Z globoko hvaležnostjo in ganjenjem belečimo ta zgled narodne poštrevnosti.

Deželni urad »Občnega pokojninskega zavoda za namoščence v Trstu« je preložil svoj sedež zopet v Trst, ulica Arčiduca Giuseppe 4/II. Kjer je že začel posloovati.

Telovadno društvo »Sokol« v Trstu ima svojo odbovno sejo v ponedeljek, 29. t. m. točno ob sedmih zvečer v društvenih prostorih. K polnočestvilni udeležbi vabi podstarosta.

Poslano*)

Usem posredovalcem ovčje volne in volne za žimnice!

V smislu naredbe trgovskega ministrstva z dne 26. maja 1916 d. z. št. 156, se zaplenijo vse zaloge ovčje volne,

ter se ta upotrebi v volne namene. Vse zaloge ovčje volne, posebno pa tudi volne za žimnice, treba oddati na

C. in kr. Nadbratstvo volne v Trstu, Via del Pesce št. 4.

Volna se plača po predpisanih najvišjih cenah ter se sprejema v uradnih urah.

Za nakupovanje volne so upravičeni tudi legitimirani kupovalci volne, isti pa se morajo legitimirati z izkaznico trgovskega ministrstva.

Zaplemba se razteza tudi na najmanjše zaloge ovčje volne.

Patriotična dolžnost vsakega posameznika je, da odda volno, ki jo tako nujno potrebuje armada bojišču, pri čemur bodi posebno naglašeno, da se za isto plačajo visoke cene, in ker se vsaka prekrsba kaznuje od političnih oblasti na podlagi obstoječih zak. določb z denarno kaznijo do K 5000 ali pa zaporom do 6 mesecev.

»K. u. k. militärische Leitung der Wollensammelstelle für Kärnten« (C. in kr. Nadbratstvo volne v Trstu, Via del Pesce št. 4) Uradne ure od 8—12 in 2—6.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor velja zakon.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Panterosso vogal ul. Maria Tereza. — Lastna palata.
Delaška glavica K 122.000.000. — Rez. sklad K 41.500.000
Izvedeje kulatno vse banke in menjalnice transakcija.
Uradne ure od 9—1 pop.

MALI OGLASI
se računajo po 6 vin. beseda.
Debelo tiskano beseda se računajo dvojno. — Najmanjša pristojbina znaša 60 vinarjev.

Prodaja se alodeše pohištvo: poročne postelje, omara, nočne mizice, umivalnik, vzmeti, omara s štirimi predali. Krane, ul. Solitario 20, I. 2507

Temna zakonska soba iz močnega lesa, se takoj prodaja. Ulica Solitario št. 29, I. 2508

Prodaja se skoraj nov šivalni stroj za krojača ali čevljarja. Sv. Mar. Magdalena 2505

Majhen prašič se prodaja pri sv. Ivanu na Bran-dežiji pri Kovaču. 2506

Vreče vsake vrste kupuje in plača po najvišjih cenah Fran Babič v Trstu ul. Molino grande št. 20. 2512

Prodaja se ali zamenja popolna postelja za 1 osebo Ulica S. Francesco 10. 2510

Prazna soba se odda pri mali družini. Ulica Farneto 33. II. desno. 2505

Zdravljenje krvi z Rod Lefecture (sirup koncentriranega Salsapariglia vulgo ekstrakt. Najboljši in najuspešnejši pripomoček za čiščenje krvi. Lekarna Codermata, ul. Riborgio 17. 1130

Ročni mlini za koruzo, pšenico, riž itd. kateri meljejo vsako žrno na najfinjšo moko, dobavljajo samo edina češka trdnja Jiri Finke Praga II—1957. — Trgovcem veliki popust.

Fotografski atelje DAGUERRE
Trst - Corso št. 39 - Trst
Razglednice v platinu. Specijaliteti: slike v barvah, fotoschizzi, Cabinet, visiti, povečanja, reprodukcije vsake slike. — Električna razsvetljava.

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški vzorec.

Seidel & Neumann in »Singer« Rasi & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebčin. Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Trdnica ustanovljena leta 1878. —
FRANCESCO BEDNAR
Trst, ulica Campanile št. 19.

Prodajalna mrtvaških predmetov

Marije Emer de Capelan

Opčine št. 200 (zraven openske cerkve) hiša Jakoba Hrovatin

Ima veliko izbero čeških velikih in malih mrtvaških krst.

Antonio Fazzini
Naslednik Ivana Depicolzuana

Trst — ulica del Toro št. 1

knpuje cunje v vsaki množini in slične stvari.

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zercowltz & Figlio.

Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne.

Amerikansko duble-zlato
v zlatarnici in urarnici

A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19

Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapestnic, prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone i. t. d.

Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najboljši tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam.

Posilja se po povzetju.

Ceniki se ne razpošiljajo

Kdor mi prinese špeha dobi šivalni stroj in ženske čevlje št. 37. Ulica Ugo Foscolo 38, pritličje. 2511

Vreče plačam od 8 do 9 K, bombaševino od 8 do 9 K, mešane cunje po 80 vin. kg, vreče rabljene od cementa po K 250 in ališne stvari. Fano, Trst, ul. Acquedotto 13 vogal ul. del Gelsi. 2429

Vesina učiteljica učni nemščini in francoščini 12 K mesečno. Ulica Bacchi 3, II. n. srednja vrata. 2423

Planino (črni) se prodaja za K 1800. Ulica Rossetti 24, II. n. levo, Kunad. 2502

„Liquore Godina“ (proti nevtrajni, revmatizmu, skrinini in protini) se prodaja v vseh lekarnah. D 13

Prodaja se dva mlada prašiča. Cene po dogovoru. Ludov. Papiriana 6, sv. Jakob. 2503

Rabljene sode od plya, tudi nove, kupuje Hotel Balkan v Trstu. 2496

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 19. 40

Postrožnica išče mala družina (3 osebe). Delo in plača po dogovoru. Via Commerciale 9, III. levo. B 276

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolò 19. 3147

„Kreosotina“ (mlečni kreosotovi sirupi) najboljši pripomoček proti kroničnemu kataru in boleznim dihalnih organov. Izdeluje lekarna Codermata, Trst, ul. Riborgio 17. D 7

Higijeničen kvas (Oetkarjev prašek) za sladice, pripravljen brez amonijaka ter po istem načinu kakor v normalnem času, se dobiva v lekarni Jeroniti, Piazza Caserma št. 6. D 17

Autorizovani operator kužnih oces sprejema od 1—4 in od 7—8 pop. v nedeljah od 9—2. Borani trg 7, II. Zdobin. 2249

Češko Budjevička Restavracija (Boskova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. O. Galatti (zraven glavne pošte). Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

GAMBRINUS
vsaki večer
ob 9%
velika varietetna predstava.
Vstopnice K 1.— 00

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchia 12 vogal ulice della Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

Kupujem
vinske sode
od 100 litrov naprej.

Prodajam istrsko in dalmatinsko vino na drobno in debelo.

Skladišče vina Maks Golč, ul. Petronio 2.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

reg. zadr. z noom. jamstvom

ul. S. Frančiška Asiškega št. 20 II. nad.

sprejema hranilne vloge

od 1 K dalje ter jih obrestuje po

4%

Trgovcem otvarja tekoče čekoyne račune. — Posoja hranilne pušice na dom. — Rentn

davek plačuje iz svojega.

Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na osebno poroštvo, na zastave

vrednostnih listin.

Uradne ure vsaki dan izvemši nedelji in praznikov od 8 do 1.

Tržaški slovenski igralci

Danes, 28. t. m. Točno ob 7½, zvečer

v dvorani Gospodarskega društva
v Škedinju

Nervozne ženske.

Burka v treh dejanjih. Spisala E. Blum in R. Foché. Po nemškem prevodu poslovenil ig. Borštink

OSEBE:

Groß Pontigband	g. Kralj
Antonine, njegova soproga	g. Gradiševa
Chamouel, njena roditelja	g. Bukovnik
Elvire	g. Zelenikova
Sidonie Gerbault, modistka	g. Pregarc
Chapoulet, slastičar	g. Požar
Caroline, blaginčarka	g. Kralj
Juliette, prodajalka	g. Udovičeva
Clarisse	g. Rakova
Besile, sluga v nekem klubu	g. J. D. Bukovnik
Felice, lišna	g. Smit
Charles, stražar	g. Pontigband
Prvi gospod	g. Pregarc
Drugi gospod	g. Bukovnik
Tretji gospod	g. Venčina

Dejanje se vrši v Parizu, in sicer 1. in 3. v Pogiboudavem stanovanju, 2. pa v Chapouletovi slastičarni.

CENE: Sedeži prve vrste po K 3.—, druge vrste po K 2.—, stojci 80 vin.

Barkovljanci! Vse one, katere ste napravile prošnjo za prejem izkaznice z rdečo črto, a niste še prejeli te izkaznice, se zglasite v barkovljanski šoli v ponedeljek, torek ali sredo od 8 do 9 zjutraj.

A. M.
Vojnoposojilno delovanje vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada. Vojški vdovski in sirotinski sklad je za VIII. vojno posojilo zbral za več kot 100 milijonov podpisov. Poleg tega na se je na podlagi vojnoposojilnih zavarovanj potom skladovce požodbene zavarovalnice Avstrijskega Feniksa doslej podpisalo še nadaljnjih 3529 milijonov vojnega posojila. Uspeh sklada pri sedanjem podpisovanju vojnega posojila bo znatno presegal uspeh pri VII. vojnem posojilu, posebno še, ker se bodo v smislu pooblastila c. kr. poštnoizdatniškega urada priloge zbirki in vojnoposojilna zavarovanja sprejemala tudi še nadalje. Na Primorskem sprejema priloge zavarovalni oddelček c. kr. avstr. sklada za vojaške vdove in sirote v Trstu, ul. Lazzaretto vecchio 3.

Za vzgojo naših otročičev v okrožju Sv. Jakoba. Prejeli smo: V petkovem poročilu o rednem obnem zboru šentjakobske podružnice CMD je bilo omenjeno, da je podružnični odbor večkrat interveniral pri namestniku in magistratu radi prevzeta otroškega vrta pod mestno upravo. V svrhu pojasnitve teh intervencij se opaža, da je bilo svoj čas, ob priliki cesarjevega rojstnega dne, pri namestniku govora o razmerah pri Sv. Jakobu posebno, kar se tiče šolske miselnosti. Jasno pa se je opisal položaj otroških vrtec takrat, ko se je podala deputacija pod vodstvom g. A. Gormeka na namestništvo in izročila obširno pisano spomenico. Prošlo se je g. namestnika, naj naloži magistratu, da bi tamkaj določili hitrejši tempo za prevzete otroških vrtec. Iz spomenice same pa je bilo razvidno, da je potreba pri Sv. Jakobu pač največja, ker je razum Škedinja največ vpisanih otrok. G. namestnik je obljubil, da se bo o stvari informiral na magistrat prošnjo, da naj se mu da tedaj starem. Že leta 1915. je podružnični odbor vložil na magistratu prošnjo, da naj se mu da tedaj samo v najem neki prostor, ki so ga pa seveda, raje izročili Nemcem; podružnični odbor pa ni dobil niti odgovora. Pozneje se je interveniral pri magistratu ter prosilo poročevalca, naj da vsaj rešitev; a tudi na drugo pisмено vlogo nismo do danes dobili nikakega odgovora. Potom drugih oseb se je pred nekaj meseci reklo podružničnemu odboru, da mora biti najprej napolnjen otroški vrt pri Sv. Vidu, da se bo smelo šele potem reflektirati na prevzete kakšnega drugega otroškega vrta pod mestno upravo, to pa le če se v dotičnem mestnem okraju more dobiti kako za vrtce pripravno poslopje. Tu si dovoljujemo pripomniti, da je velika večina šentjakobskih delavcev skoraj od začetka vojne vpoklicanih in vojaško službo, da ima večina teh delavcev velike družine, in da je naravnost nečloveško, zahtevati od mater, da bi posiljale svoje 4 do 6-letne otroke iz šentjakobskega na drugi hrib čez železnico in razne viadukte. Bilo bi seveda lažje, da bi bil šentvidski vrtec nekoliko bližje, da bi lahko tudi otroci, ki bivajo izključno le okoli cerkve Sv. Jakoba in v Kjarboli, zahajali v ta moderno urejen vrt. Sicer je pa upati, da bo kmalu tudi ta vrtec prenapolnjen s slovenskimi otroci od Sv. Vida. Kakor je pri Sv. Vidu nekaka domena slovenskih železničarjev, tako je Sv. Jakob domena slovenskih delavcev v tovarnah in zasebnih podjetjih, ki hočejo ravno tako kot oni drugi posiljati svoje otroke v slovenske šole. Mestna občina vzdržuje pri Sv. Jakobu samostojni otroški vrt; naj otvori na istem slovenski oddelček, pa smo prepričani, da bodo prostori, ki sedaj niso napolnjeni čeravno zahaja v ta oddelček mnogo otrok slovenskih staršev, kmalu pretešni. Nadalje se stavlja nekaka zahteva, da bi naj šentjakobsko revno prebivalstvo dobilo za otroški vrtce primernih prostorov. Priznavamo, da sedanjí prostori ne odgovarjajo; pa kakšna poslopja naj zahtevamo pri Sv. Jakobu? V vsch drugih mestnih okrajih se najdejo poslopja božatejših sosesčanov, ki jih radi dajo v najem, ker so jih zato zidali; v šentjakobskem okraju pa vse lepe hiše lahko prestejete na prstih, a še od teh hiš ni nobena pripravana za otroški vrt. Prostora pa se najde posebno v Kjarboli dovolj, ki bi bil pripraven za takšen vrt. Ravno za Sv. Jakob, kjer prebiva toliko delavstva v malih zadušnih in prenapolnjenih prostorih, bi moral naš sl. magistrat sam skrbeti, da bi se za male otroke preskrbel zračni in veliki prostori, kjer bi našli otroci prebili večji del dneva. Otroški vrtci pa se sprejemajo v mestno upravo le tam, kjer so na razpolaganje prostori, česar pa pri Sv. Jakobu slovensko delavstvo samo ne more nabaviti. Na ta način ne bomo nikdar srečni, da bi magistrat prevzel najpoptrebnejši in najstarejši otroški vrt. Na tisoče slovenskih otrok naj se potika po ulicah, njihovim staršem, posebno pa še očetom, ki se nahajajo sedaj v vojaški službi, naj bi se odločilo vsako upanje do dobre vzgoje in neporinjenosti otrok. Ne! Mi smo dolžni ljudem, ki skrbimo za njih potomce! In radi tega ne smemo odnehati niti za las od moledovanja in priževanja za otroški vrtce.

J. S.

Delo »Akcijnega odbora za jugoslovanske sirote v Zagrebu, ki se je razširilo v »Odbor S. H. S. žena za sirote«, se najpogosteje zahvaljuje vsakemu posebej in vsem skupno na sodelovanju in pomoči. Čistega dobička v rečeni namen je K 47.594/53.

»Družba sv. Cirila in Metoda« opozarja, da ste na deški meščanski šoli v Trstu razpisani dve mesti in sicer 1. in II. skupine. Prošnje se vlagajo pri vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani do konca t. m.

Dramatična šola v Trstu. Slov. gledališče, ki se otvori oktobra, prične s poukom v dramatični šoli začetkom prihodnjega meseca. Vsi oni, ki se žele udeležiti pouka in sodelovati že tekom prihodnje sezone pri predstavah, naj se javijo pri gled. ravnateljstvu, pričesni z današnjim dnevom več ½ in ½ popoldan ali pa med ½ in ½ večer v gledališki dvorani »Narodnega doma«. Zeleti bi bilo posebno, da se javijo tudi vsi oni, ki so že kdaj nastopili kot diletantje na slovenskem odru. — Gledališki ravnatelj.

Mestna zastavljavnica. V ponedeljek, 29. t. m., se bodo dopoldne in popoldne prodajali na javni dražbi nedragoceni predmeti, popoldne obleka in perilo, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

Citalnica pri Sv. Jakobu priredi danes zabavni večer z raznovrstnim sporedom, v dvorani Del. kons. društva. Campo S. Giacomo št. 5. Začetek ob 7 zvečer. Obširni program nam zagotavlja obilno udeležbo. Predstavljal se bo »Ciganski balet«, enodejanka »Klepetulja« in solospeli. Svira orkester. Po končanem sporedu prosta domača zabava. — Odbor.

Zensko prispevanje za slovenske vdove in sirote. Z ozirom na počitnice ne bo sestanka društvenih nabiral. Dan prihodnjega sestanka se pravočasno objavi. Tiskovine se dobijo pri gđ. Matildi dr. Pertotovi v Barkovljah, Boved 401.

Nabiralke so naprosene, da nadalje marljivo nabirajo prispevke. Naj pomislí vsaka nabiralka, da ima ugoden uspeh njenega truda služiti v podporo naših vojnih vdov in sirot.

Magdalenčano opozarjamo na današnjo predstavo »Nervoznih žensk« v Gospodarskem društvu v Škedinju. Priidite v velikem številu, ker bo smeha dovolj. Začetek ob 7½ zvečer.

Tržaški slovenski igralci. Gospodarskega društva v Škedinju velezbavno francosko tridejansko burko »Nervozne ženske«. Posebno pa opozarjamo na to, da je del čistega dobička namenjen za šentvidsko šolo. Zato priporočamo sl. občinstvu, da to predstavo v čim največjem številu poseti. Začetek ob 7½ zvečer. Vstopnice so v predprodaji v Gospodarskem društvu.

Semena. Tržaška kmetijska družba naznaja, da ima sedaj na razpolago kmetovalcem sledeča semena: brokile, verzote, čebulo, jesensko repo, zelje, zimsko salato, zimsko redkev. — Semena se delijo ob delavnikih od 8 do 12 v družbenem uradu, ulica Vienna št. 10/I. — Kmetovalci, požurite se po semena.

Železniški tatovi. Orožnikom se je na cesti z Opčin v Sežano posrečilo zasaciti ruske in srbske vojne ujetnike, o katerih se sumi, da so izvršili več velikih tatvin na železnici. Vojni ujetniki so sicer ubežali, ko so zagledali orožnike, toda orožniki so streljali in zadeli enega, nekakega Ljubomirja Danijelovića, ujeli so pa tudi še njegovega tovariša Dragomirja Obradovića. Našli so pri njima štiri brovinice in več bodal. Pred štirimi dnevi je ta tatinska tolpa skušala ukrasti na železnici osem večjih sodov vina, a so jo pravočasno pregnali, odnesla pa je 9 vreč moka, za katero se pa ne ve, kam jo je spravila.

Imeniten načrt si je napravila za aprovizacijo neka ženska, ki je prišla 21. t. m. v prodajalnico aprovizacijske komisije v ul. Giulia, kjer je pokazala nakaznico vojaške bolnišnice na 15 kg testenin, 60 jajc, 60 kosov mila in 7 kg sladkorja. Kontrolor je potrdil nakaznico in prodajalka je izročila ženski blago, izvzemši jajc, ki jih tisti dan ni bilo, rekoč ji, da naj pride po jajca drugi dan.

Ženska je plačala za nakupljene stvari okoli 140 K. Drugi dan pa ni prišla po jajca sama, temveč je poslala neko drugo žensko. Tedaj šele se je posvetilo kontrolorju, da je morda nakaznica ponarejena. Pogledni je natančneje, in bila je res ponarejena. Žensko je dal aretirati, toda le-ta je dokazala, da jo je naprosila druga ženska, da naj gre po jajca in ji dala za to 1 K. Ker je bila nedolžna so jo izpustili. Sedaj so pa zalotili pravo slepako, in bila je 34letna Ana Franchini, ki stanuje v ul. Scalinata št. 8.

Tatovi pri Sv. M. Magd. Zg. Pred par dnevi so se tatovi oglašili v gostilni Justine Karbonič pri Sv. M. Magd. Zg. št. 495. Ljudje so videli na cesti pet možkih, ki so nosili vreče in dve veliki steklenici, ravno tako, kakor je bilo ukraden v imenovani gostilni. V bližini »Tirolca« pa je tatove dohitela bridka usoda v osebi stražnika. Ukradene stvari so vrgli na tla — steklenici, v katerih je bil kis, ste se razbili — in pobegnili. V vreči je bila koruzna moka. Stražnik je petkrat ustrelil za njimi in zadel enega. Vzlic temu pa so vsi ušli. Sedaj se je posrečilo policiji zalotiti tri člane one tatinske družbe. Rudolfa Ceglarja, od Sv. Mar. Magd. Zg. št. 54, starega 18 let, Josipa Radi, iz Carbole Zg. št. 321, in tudi ranjenca, ki je bil glavni družbe, Marija Blokar, katerega so našli na domu. Rocol Molin a vento št. 49/II. v postelji, ker se mu je rana že vnela.

DAROVIL
— Za šentvidsko šolo so poslali: Alojzij Kokelj, župnik v Vurbergu pri Ptuj 10 K. Josip Knavs, duhoven v Dragi pri Borštu 50 K.

— Sentjakobski podružnični CMD so darovali ob priliki občnega zbora g. Karel Jamnik 10 K in Fran Sanchi 1 K.

— Gospa Mila in gospica Mary Gulič ste nabrali nekeje 1036 kron za šentvidsko šolo.

— Za šentvidsko šolo: Marija Stupca, c. kr. učiteljica v Ljubljani, 20 K. Pavla in Marija, ker ste v soboto šivali v glorični srajco za Toneta, 4 K; Ivanka pa, ki ima lepe črne čevljičke 5 K. — Vseoto 29 K hrani tatnik.

PROSTO SLOVENSkih, HRVATSKIH IN ČESKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POSLJEJO NAJ SE V NARODNI DOM V TRSTU

PRIPOROČLJIVE TURBKE

Rokavice in modne potrebščine. IT. VENER & Comp. Corso 14. Modne potrebščine in izdelovanje rokavic. Obiščenje in popraviljanje rokavic. Cene zmerne. 1810

Trgovina jestvin
IVAN BIDOVEČ, Trst, ul. Campanile 13 (pri Postarossu). Ima v zalogi: čaj, paradižnik, kumare, žemle, kisle kumare, kocke za juho, Konjak, vermouth, marsala, malinovec in več vrst mineralnih vod ter blago aprovizacijske komisije. (414)

Mehanična delavnica.
ODLIKOVANA LIJARNICA OSVALDELLA. Via Meda 26. Izdelovanje in poprava strojev in motorjev. Proračuni. 991

Knjigovelnica
PIETRO PIPPAN, Trst, ulica Valdirivo 19. Artistična vezava. Zepni koledarji lastnega izdelka. — Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki
M. ZEPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

Hotel Continental
Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa). Prenešišče za vojaške. Drigalo. Cene zmerne. Postroba točna. 190

Papir.
VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vreč lastne tovarne — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar, Trst, Via dei Gelsi 16. 256

Damska krojačnica
A. RIEGER, Trst, ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroko, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Umetni zobje
z in brez čeljusti, zlate krone in obročki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
Trst, ul. nadvoj. Frana Josipa 13, II.
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

Dobroznana urarna in zlatarna
A. POVN v Trstu, Trg stare mitnice št. 3.
Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenih.

Kocke za juho
najfinije vrste
1000 kosov kron 26.—
pošilja v vsaki množini franko
Eligio Premovč, Trst, Acquedotto 24/5.

Usaka ženska naj čita veleznanimivo navodilo
moderna gojitev prs
izkušen nasvet pri oslabelosti in pomanjkanju krepkosti.
Pišite z polnim zaupanjem na
IDO KRAUSE, Pressburg (Oyrsko) Schanzstrasse 2. Abt. 19
Ne stane nič!

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu
Ulica Caserma št. 11. Uradne ure od 9-1.
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnaté novce in devize.
Daje predudnje na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.
Vloge na knjižice obrestuje 4% netto
Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.
Obavilja nakazila vojnim ujetnikom.
Posiovalnica c. kr. razredne loterije.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 23.500.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Spit, Šbenik, Zadar.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE-DEPOSITS PROMESE. Brzjav: JADRANSKA. MENJALNICA
VLOGE NA KNJIŽICE
3 ½ %
od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. — Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

C. kr. avstrijski sklad za vojaške vdove in sirote.
Najvišje pokroviteljstvo: Nj. c. in kr. apost. Vel. cesar KAREL I. in Nj. Vel. cesarica in kraljica ZITA.
Zavarovalni oddelček za Trst, Istro in Gorjsko-Gradiščansko v Trstu, Via Lazzaretto vecchio 3.
Pogodbena družba: C. kr. priv. zavarovalnica na življenje AVSTRIJSKI FENIKS na Dunaju.
Vojnoposojilno zavarovanje
na avstrijsko državno posojilo in drž. zakladnice od nom. K 500 naprej do najvišjih zneskov po izredno ugodnih pogojih.
Zavarovalni oddelček sprejema podpisovanje na VIII. avstrijsko vojno posojilo
potom zavarovanja na doživetje in smrt na 6, 10, 12, 14, 15, 16, 18 ali 20 letno dobo. Vsaka zdrava oseba — moški ali ženska — zamore skleniti to vojnoposojilno zavarovanje, ki hočejo ravno tako kot oni drugi posiljati svoje otroke v slovenske šole. Mestna občina vzdržuje pri Sv. Jakobu samostojni otroški vrt; naj otvori na istem slovenski oddelček, pa smo prepričani, da bodo prostori, ki sedaj niso napolnjeni čeravno zahaja v ta oddelček mnogo otrok slovenskih staršev, kmalu pretešni. Nadalje se stavlja nekaka zahteva, da bi naj šentjakobsko revno prebivalstvo dobilo za otroški vrtce primernih prostorov. Priznavamo, da sedanjí prostori ne odgovarjajo; pa kakšna poslopja naj zahtevamo pri Sv. Jakobu? V vsch drugih mestnih okrajih se najdejo poslopja božatejših sosesčanov, ki jih radi dajo v najem, ker so jih zato zidali; v šentjakobskem okraju pa vse lepe hiše lahko prestejete na prstih, a še od teh hiš ni nobena pripravana za otroški vrt. Prostora pa se najde posebno v Kjarboli dovolj, ki bi bil pripraven za takšen vrt. Ravno za Sv. Jakob, kjer prebiva toliko delavstva v malih zadušnih in prenapolnjenih prostorih, bi moral naš sl. magistrat sam skrbeti, da bi se za male otroke preskrbel zračni in veliki prostori, kjer bi našli otroci prebili večji del dneva. Otroški vrtci pa se sprejemajo v mestno upravo le tam, kjer so na razpolaganje prostori, česar pa pri Sv. Jakobu slovensko delavstvo samo ne more nabaviti. Na ta način ne bomo nikdar srečni, da bi magistrat prevzel najpoptrebnejši in najstarejši otroški vrt. Na tisoče slovenskih otrok naj se potika po ulicah, njihovim staršem, posebno pa še očetom, ki se nahajajo sedaj v vojaški službi, naj bi se odločilo vsako upanje do dobre vzgoje in neporinjenosti otrok. Ne! Mi smo dolžni ljudem, ki skrbimo za njih potomce! In radi tega ne smemo odnehati niti za las od moledovanja in priževanja za otroški vrtce.

Najugodnejša naložitev glavnice. — Najcenejši posojil. — Idealna rodbinska preskrba. — Do K 5000.— brez zdravniške preiskave. — Takojšnja veljavnost.
PRIMER: 35leten človek zavaruje za svojega 2letnega otroka za dobo 18 let, torej do 20. leta starosti, doto K 10.000.— nominala vojnega posojila ter posmrtnino in letno vzgojevalnino 20%, t. j. K 2000.— v gotovini. Za to zavarovanje je treba plačevati letno premijo K 491/20.
Ce umre podpisnik n. pr v 2. zavarovalnem letu, se izplača
a) takoj posmrtnina K 2000.— v gotovini,
b) 16 let vzgojevalna letnih K 2000.—, t. j. K 32.000.—, skupaj torej K 34.000.— v gotovini in poleg tega
c) ob poteku 18letne zavarovalnske dobe nominalnih K 10.000.— vojnega posojila.
Vojnim zaostallm se je izplačalo doslej nad 80 milijonov kron in voinj preskrbi izročilo nad 4½ milijona kron.
Krasna kombinacija »Enkratno plačilo« za kapitaliste.
Obligacije vseh prejšnjih posojil se sprejemajo v plačilo po izdanem kurzu, kar je velikega pomena za tista izdan'a, kojih kurz je sicer nizek.
Dežela poslovalnica c. kr. sklada za vojaške vdove in sirote za Istro, Trst in gorjsko ter okrajne poslovalnice v: Trstu, Cerknem, Gorici, Orožjani, Kopru, Krku, Krmini, Lošnju, Pazinu, Pulj, Sežani, Villi Vicentini, Voloskem, Reki ter podružnice: Kobarid (g. Devetak), Ajdovščina (g. Plesničar), Podgrad (g. Rajnec) ter Buzet (g. Gregorc).
NB 20% čistega dobička gre vdovam in sirotam ter za mladinsko oskrbo v roke c. kr. namestništva v Trstu, odnosno v roke pristojnih domačih okr. c. kr. glavarstev.